

primljen 21. 01. 02.
Zalba rok 05. 09. 02.
K-73/95-177.

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Osijeku u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, suca Krahulec Damira kao predsjednika vijeća, suca Ante Kvesića kao člana vijeća, te sudaca porotnika Karnaš Stanislava, Kotromanović Ljubice i Kovačević Nade kao članova vijeća, uz sudjelovanje Sapanjoš Sonje kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv I.opt. HORVAT ISE i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1.OKZ RH, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva iz Osijeka broj KT-93/95 od 23. studenog 1995. godine, nakon održane i zaključene glavne i javne rasprave u nazočnosti zamjenika Županijskog državnog odvjetnika iz Osijeka Krpan Željka, a u odsutnosti I.-XII.opt. zastupanih po branitelju po službenoj dužnosti Ilić Milenku odvjetniku iz Osijeka, dana 14. svibnja 2002. godine

p r e s u d i o j e

I.opt. HORVAT ISO sin Vojina, rođen 26. ožujka 1941. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Branjini, B. Radičevića 63, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

II.opt. POZNANOVIĆ BRANISLAV sin Đorđa, rođen 17. kolovoza 1954. godine u Osijeku, s posljednjim prebivalištem u Branjini, B. Radičevića 1, općina Popovac, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

III.opt. HORVAT DUŠAN zvan Duško, sin Radivoja, rođen 12. prosinca 1962. godine u Osijeku, s posljednjim prebivalištem u Branjini, B. Radičevića 25, općina Popovac, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

IV.opt. VUJIČIĆ ĐURĐE sin Cvetka, rođen 11. travnja 1957. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Branjini, P. Drapšina 2, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

V.opt. UBAVIĆ JAKŠA sin Ljubomira, rođen 10. kolovoza 1955. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Branjini, B. Radičevića 11, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

VI.opt. HUBA ALEKSANDAR zvan Milček, sin Aleksandra, rođen 3. veljače 1962. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Branjini, M. Gupca 52, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

VII.opt. MIHAJLOVIĆ JOVAN sin Ante, rođen 16. prosinca 1968. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Branjini, M. Jatagana 1, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

VIII.opt. MALIČIĆ DUŠAN sin Stanka, rođen 26. rujna 1956. godine u Kneževim Vinogradima, općina Kneževi Vinogradi, s posljednjim prebivalištem u Branjini, P. Drapšina 31, općina Popovac, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

IX.opt. NIKOLIĆ SLOBODAN zvan Boban, sin Nenada, rođen 7. svibnja 1947. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Dardi, M. Tita 69, općina Darda, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

X.opt. BOŠKOVIĆ VIDOJA sin Vidoja, rođen 28. listopada 1959. godine u Karancu, općina Kneževi Vinogradi, s posljednjim prebivalištem u Branjini, M. Jatagana 7, općina Popovac, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

XI.opt. BOŠKOVIĆ SVETOZAR sin Đerđa, rođen 3. prosinca 1939. godine u Branjinom Vrh, s posljednjim prebivalištem u Branjini, M. Horvata 24, općina Popovac, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

XII.opt. BOŠNJAK SAVO sin Boška, rođen 6. lipnja 1958. godine u Branjini, općina Popovac, s posljednjim prebivalištem u Branjini, P. Drapšina 44, općina Popovac, Srbin, državljanin RH, ostali podaci nepoznati, nalazi se u bijegu

kr i v i s u

što su:

u razdoblju između kolovoza 1991.g. i kolovoza 1994.g., u baranjskom selu Branjini s većinskim hrvatskim stanovništvom, kao sudionici oružane pobune lokalnog srpskog stanovništva protiv ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske, nakon što su u toj pobuni, te istovremenom oružanom napadu Srbije na Republiku Hrvatsku tijekom druge polovine kolovoza 1991.g. Baranju okupirale tzv. Jugoslavenska narodna armija i njoj pridružene lokalne te iz Srbije ubačene srpske paravojne postrojbe, udružili se međusobno te zajednički preuzeli vlast u Branjini, formiravši kao tijelo mjesne vlasti tzv. Štab teritorijalne obrane Branjina obnašajući u njemu dužnosti članova, stavivši pod svoju kontrolu cjelokupni život u selu, pa su prema zajedničkom dogovoru i međusobnoj podjeli zadataka, a u nakani da na tom

području onemogućće opstanak Hrvatima, protjeraju ih i tako Branjinu učine etnički čistim srpskim selom, u okviru Štaba donosili odluke te poduzimali aktivnosti radi njihova ostvarenja, kojima je cjelokupno hrvatsko stanovništvo Branjine izvrgnuto svakodnevnom sustavnom fizičkom i psihičkom zlostavljanju koje se ogledalo u:

- ograničavanju slobode provođenjem policijskog sata i zabranom svakog kretanja noću, zatim uvođenjem propusnica za kretanje izvan sela danju uz obvezu povratka u selo do 15,00 sati, te zabranom sastajanja i međusobnih posjeta Hrvata,
- prisilnom novačenju Hrvata u tzv. Teritorijalnu obranu uz prijetnje da će nastradati ili biti prognani oni koji to odbiju,
- noćnom pucanju, ispaljivanju tromblonskih mina i bacanju eksplozivnih naprava po kućama i gospodarskim objektima Hrvata u svrhu njihova zastrašivanja i progona, čime im je istovremeno uništavana imovina, pa su tako između ostalog oštećene kuće Dragutina Švogora, Jose Burazera, Milke Novoselac, Marije Lovrek, Biserke Županić, Milana Novoselca, Antuna Milaka, Antuna Lukića, Frane Petkovića, Ignaca Matoša, Slavka Martona, Josipa Đurkasa, Mirka Kuhara, Marije Horvatić, Josipa Bugarina, Slavka Milaka, Branka Leskovara, Slaveka Lovreka, Martina Pilingera, Antuna Cegleca, Stjepana Piskača, Mirka Cegleca, Marka Martona, Mirka Rohteka, Milana Copaka i Antuna Lukića,
- tjeranju Hrvata na obavljanje najtežih fizičkih poslova u poljoprivredi, na uređenju sela, kopanju rovova i bunkera za vojne potrebe i slično, bez ikakve naknade, a uz prijetnje za osobnu sigurnost i pod naoružanom stražom, tako da su između ostalih na takve prinudne radove tjerani Mirko Ceglec, Josip Jambrović, Nenad Marton, Ivan Podgorelec, Mirko Rohtek, Antun Ceglec, Milan Novoselac, Vlado Bugarin, Mirko Horvatić, Maca Copak, Eva Bugarin i Frane Petković,
- bezrazložnom i nezakonitom lišavanju slobode i odvođenju u Štab gdje su tako uhićeni Hrvati od članova Štaba vrijeđani, ispitivani, premlaćivani, te na razne druge načine fizički i psihički zlostavljani samo zato što su Hrvati, pa su tako zlostavljani Dragutin Švogor, Antun Lukić, Nedjeljko Copak, Goran Milak, Milan Novoselac, Mirko Horvatić, Vlado Bugarin, Frane Petković, Šime Petković, Ivica Švogor, Slavek Lovrek, Boris Pilinger, Josip Kapoši, Joso Burazer, Antun Milak, Igor Milak i Dragan Samardžić,
- uzimanju talaca tako da su u više navrata svi punoljetni muški pripadnici hrvatske narodnosti prilikom izvođenja vojnih operacija srpskih paravojnih postrojbi protiv Hrvatske vojske zatvarani u nedovršene prostorije pošte pod prijetnjom da će za svakog poginulog Srbina biti ubijena deseterica Hrvata, a za svakog Roma petorica, pa su tako između ostalih bili zatvarani Dragutin Švogor, Joso Burazer, Filip Bugarin, Milan Novoselac, Nedjeljko Copak, Vlado Bugarin, Frane Petković, Slavek Lovrek, Antun Milak, Mirko Rohtek, Milan Copak, Stjepan Punčec, Ivica Švogor, Zdravko Kokanović, Nenad Marton, Mirko Ceglec, Ivan Podgorelec i Josip Jambrović,
- otvorenim prijetnjama Hrvatima da se sele, inače da će biti ubijeni,

- prikrivenim prijetnjama Hrvatima tako da su noću po kućama i ogradama njihovih okućnica pisane poruke prijetećeg sadržaja ili su Hrvati telefonski pozivani da se sele,
- sastavljanju popisa zaposlenih Hrvata i njihovim proglašavanjem za politički nepodobne, te dostavljanju takvih popisa u baranjska poduzeća s ciljem da se takvi Hrvati otpuste s posla, pa su tako s posla u poduzećima "TOS" i "Poljoprivredno dobro" u Kneževu otpušteni Mirko Horvatić, Slavek Lovrek, Mirko Horvat, Marijan Ceglec i Frane Petković,
- paljenju kuća i gospodarskih objekata Hrvata pa su tako zapaljene kuće Ivana Batine, Dragutina Banića, Antuna Kramara, Steve Kovačevića, Augusta Mikuleka, Marijane Mikulek i Antuna Krčmara,
- pljačkanju po hrvatskim kućama vrednije pokretne imovine,
- odricanju Hrvatima kao nesrbima bilo kakvih prava,
- prisiljavanju Hrvata da kod iseljavanja iz Branjine potpisuju izjave kako svu svoju imovinu dobrovoljno ostavljaju Štabu ili drugim na području Baranje uspostavljenim tijelima vlasti,

*Svjedoči
navode
SRJ
str. 12, 102*

postupajući tako protivno odredbama čl. 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i odredbama čl. 4., 5., 13. i 17. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), pri čemu su okrivljenici, pojedinačno sudjelujući u ostvarivanju odluka koje su kao pripadnici Štaba zajednički donosili provođenjem naprijed opisanih aktivnosti osobno učinili slijedeće:

I.opt. Iso Horvat: bio organizator osnivanja i naoružavanja Štaba te najprije on preuzeo u njemu dužnost zapovjednika, da bi ubrzo dužnost zapovjednika preuzeo II.opt. Branislav Poznanović; u tom svojstvu u kolovozu 1991.g. sazvaio sastanak mješтана Branjine te im obznanio da su mjesni Srbi preuzeli vlast; u Štabu sastavljene popise nepoćudnih Hrvata dostavljao u baranjska poduzeća radi njihova otpuštanja s posla, a kad je Frane Petković tako dobio otkaz u poduzeću "TOS" i obratio mu se za pomoć, rekao mu neka se ide žaliti Tuđmanu; naređivao uhićenja i dovođenja Hrvata na saslušanja u Štab gdje su fizički i psihički zlostavljani, pa tako Antun Lukić, Mirko Horvatić i Slavek Lovrek pri čemu je i sam saslušavao Mirka Horvatića i Slavka Lovreka te ih tukao šakama i gumenom palicom po leđima; zajedno sa IX.opt. Slobodanom Nikolićem u Štabu ispitivao uhićenog Milana Novoselca dok ga je istovremeno III.opt. Dušan Horvat tukao; organizirao prisilne radove, po kuririma Štaba slao pozive za te radove i nadzirao njihovo izvođenje; naređivao uzimanje i zatvaranje talaca te im prijetio da će biti likvidirani ako u borbama strada koji pripadnik Teritorijalne obrane; prijetio Ivanu Baniću da bježi iz sela da ga ne bi noć pojela; javno izjavljivao da će supružnici Antun i Marija Milak biti živi dok on bude htio, a kad makne malim prstom da više neće biti živi, pa se ta njegova prijetnja ostvarila tako da su noću 6./7. prosinca 1991. godine nepoznate osobe upale u kuću Milakovih te ubile Antuna i Mariju Milak; dana 23. prosinca 1991. godine pozvao Josu Burazera i njegovu ženu i rekao im da u roku od nekoliko sati moraju napustiti

svoju kuću, jer da njihova kuća treba Štabu, a nakon njihova izгона sve njihove pokretne stvari iz kuće razdijelio; u rujnu 1992. godine došao zajedno sa XII.opt. Savom Bošnjakom u kuću Ivica Švogora i naredili mu da se zajedno sa suprugom mora idućeg dana iseliti ili će ga inače ubiti; pred Franom Petkovićem govorio da Hrvati u Baranji nemaju nikakva prava;

II.opt. Branislav Poznanović: nakon osnivanja Štaba najprije bio njegov član, a ubrzo nakon I.opt. Ise Horvata postao zapovjednik Štaba; zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem formirao jedinicu za prisilne radove u berbi kukuruza i grožđa i rukovodio takvim radovima; naređivao uhićenja i dovođenja Hrvata na saslušanja u Štab gdje su fizički i psihički zlostavljani, pa tako Antun Lukić i Nedjeljko Copak pri čemu je i sam ispitivao Nedjeljka Copaka i tražio od njega da napiše popis 60 Hrvata koji su bili članovi Hrvatske demokratske zajednice; prijetio Hrvatima uzetima kao taoci da će biti likvidirani ako u borbama pogine koji pripadnik Teritorijalne obrane; zajedno s III.opt. Dušanom Horvatom i IV.opt. Đurđem Vujičićem naredio Goranu Milaku i njegovoj sestri da moraju popisati svu svoju imovinu, potpisati izjavu da tu imovinu dobrovoljno ostavljaju Štabu i da nakon toga moraju napustiti Branjinu; naredio Nedjeljku Copaku da zajedno s roditeljima i sestrom mora u roku od 24 sata napustiti Branjinu; prijetnjama zastrašivao Mirka Horvatića kako bi ga prognao; u Štabu izdavao dozvole za izlazak Hrvata iz Branjine;

III.opt. Dušan Horvat: u Štabu tukao privedenog Milana Novoselca, dok su ga istovremeno I.opt. Iso Horvat i IX.opt. Slobodan Nikolić ispitivali; nakon što su IV.opt. Đurđe Vujičić i IX.opt. Slobodan Nikolić u Štab priveli Slaveka Lovreka i ispitivali ga zbog navodno skrivenog oružja, on ga tukao šakama i gumenom palicom po glavi, prsima i leđima; u kolovozu 1991. godine zajedno sa VI.opt. Aleksandrom Hubom doveo u Štab Nedjeljka Copaka, tukli ga, vrijeđali i ispitivali; 18./19. rujna 1991. godine zajedno sa VII.opt. Jovanom Mihajlovićem, IV.opt. Đurđem Vujičićem i VI.opt. Aleksandrom Hubom u Štabu ispitivao uhićenog Josipa Kapošija, tukao ga gumenom palicom po nogama te mu prijetili da će ga odvesti u Borovo selo i ubiti; u Štabu tukao Antuna Lukića; zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem dolazio u kuću Frane Petkovića, ispitivali ga tražeći da prizna da ima skriveno oružje te ga pritom šamarao; prijetnjama zastrašivao Mirka Horvatića radi progona; ispalio tromblonsku minu na kuću Milke Novoselac te pucao iz streljačkog oružja po kući Antuna Lukića; zajedno sa II.opt. Branislavom Poznanovićem i IV.opt. Đurđem Vujičićem naredio Goranu Milaku i njegovoj sestri da moraju popisati svu svoju imovinu, potpisati izjavu da tu imovinu dobrovoljno ostavljaju Štabu i da nakon toga moraju napustiti Branjinu; prijetio Hrvatima uzetima kao taoci da će biti ubijeni ako u borbama nastrada neki pripadnik Teritorijalne obrane;

IV.opt. Đurđe Vujičić: u Štab privodio i ispitivao Hrvate pa tako zajedno sa IX.opt. Slobodanom Nikolićem uhitio i na ispitivanje doveo Slavka Lovreka radi navodno skrivenog oružja, pri čemu ga je tukao III.opt. Dušan Horvat; 18./19. rujna 1991. godine zajedno sa VII.opt. Jovanom Mihajlovićem, III.opt. Dušanom Horvatom i VI.opt. Aleksandrom Hubom u Štabu ispitivao uhićenog Josipa Kapošija te mu udarajući ga gumenom palicom po leđima zadao 30 modrica i s ostalima prijetio da će ga odvesti u Borovo selo i ubiti; u Štabu tukao Antuna Lukića; zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem dolazio u kuću Frane Petkovića, ispitivali ga tražeći da prizna da ima skriveno oružje te ga pritom šamarao; dolazio u poduzeće "Progres" B. Manastir i tamo od direktorice tražio da kao politički nepodobnog otpusti s posla Josipa Copaka;

zajedno s II.opt. Branislavom Poznanovićem i III.opt. Dušanom Horvatom naredio Goranu Milaku i njegovoj sestri da moraju popisati svu svoju imovinu, potpisati izjavu da tu imovinu ostavljaju dobrovoljno Štabu i zatim napustiti Branjinu; zajedno s II.opt. Branislavom Poznanovićem formirao radnu jedinicu za prisilne radove na branju kukuruza i grožđa i nadzirao njihovo izvođenje; prijetio uzetim taocima da će biti ubijeni ako u borbama strada neki pripadnik Teritorijalne obrane; zlostavljao Antuna Milaka; zajedno sa VI.opt. Aleksandrom Hubom i X.opt. Vidojem Boškovićem dana 25. ili 26. studenog 1991. godine odveo u Planinu Šimu Petkovića i Antuna Lukića, saslušavali ih i izveli simulirano streljanje;

V.opt. Jakša Ubavić: kod organiziranih prisilnih radova bio rukovoditelj takvih radova pri kopanju rovova za vojne potrebe, te oružjem čuvao i nadzirao Hrvate koji su to obavljali; prijetio uzetim taocima da će biti ubijeni ako u borbama strada neki pripadnik Teritorijalne obrane, a da će on osobno ubiti 40 Hrvata; zajedno sa IX.opt. Slobodanom Nikolićem zapalio kuću Ivana Batine; str. 16

VI.opt. Aleksandar Huba: u kolovozu 1991. godine zajedno sa III.opt. Dušanom Horvatom doveo u Štab Nedjeljka Copaka, tukli ga, vrijeđali i ispitivali; 18./19. rujna 1991. godine zajedno sa VII.opt. Jovanom Mihajlovićem, IV.opt. Đurđem Vujičićem i III.opt. Dušanom Horvatom u Štabu ispitivao Josipa Kapošija, tukao ga gumenom palicom po prstima lijeve ruke polomivši mu kosti prstiju te mu prijetili da će ga odvesti u Borovo selo i ubiti; zajedno sa sada pokojnim Poznanom Stankovićem tukao Ivana Banića; dolazio u poduzeće "Progres" B. Manastir i tražio od direktorice da s posla otpusti Josipa Copaka; kad je jedne prilike zatekao Josipa Kapošija da je bez propusnice otišao u svoj vinograd, zaprijetio mu da on kao ustaša ne smije napuštati kuću bez propusnice; u Štabu vršio pritisak na Dragutina Švogora ispitujući ga kada će iseliti iz Branjine; noću pucao po kućama Hrvata; oružjem čuvao i nadzirao Hrvate pri izvođenju prisilnih radova; u Štabu zajedno sa X.opt. Vidojem Boškovićem i VII.opt. Jovanom Mihajlovićem mučili Antuna Milaka tako da su mu srpom koji je morao sa sobom ponijeti od kuće polomili kosti jedne ruke i prste na obje ruke; u Štabu tukao Antuna Lukića; zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem i X.opt. Vidojem Boškovićem dana 25. ili 26. studenog 1991. godine odveo u Planinu Šimu Petkovića i Antuna Lukića, saslušavali ih i izveli simulirano streljanje; prijetnjama zastrašivao Mirka Horvatića radi izгона;

VII.opt. Jovan Mihajlović: pljačkao i palio kuće Hrvata pa tako zajedno s X.opt. Vidojem Boškovićem i kuću Milana Batine; noću pucao iz streljačkog oružja po kućama Hrvata; prijetio uzetim taocima da će biti ubijeni ako u borbama strada neki pripadnik Teritorijalne obrane; fizički zlostavljao Ivana Banića u njegovoj kući i na ulici; 18./19. rujna 1991. godine zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem, III.opt. Dušanom Horvatom i VI.opt. Aleksandrom Hubom u Štabu ispitivao Josipa Kapošija, dok su ga Dušan Horvat, Đurđe Vujičić i Aleksandar Huba tukli; u Štabu zajedno sa X.opt. Vidojem Boškovićem i VI.opt. Aleksandrom Hubom mučili Antuna Milaka tako da su mu srpom koji je morao sa sobom ponijeti od kuće polomili kosti jedne ruke i prste na obje ruke; u Štabu tukao Antuna Lukića; prijetnjama zastrašivao Mirka Horvatića radi izгона; kod sahrana umrlih Hrvata pucao u zrak iz vatrenog oružja radi zastrašivanja sudionika pogreba;

VIII.opt. Dušan Maličić: noću pucao po kućama Hrvata pa je između ostalog pucao na kuće Josipa Copaka i Dragutina Švogora, a na potonju bacio i bombu; naoružan nadzirao pri izvođenju prinudnih radova; u Štabu tukao Antuna Lukića;

IX.opt. Slobodan Nikolić: rukovodio prinudnim radovima na održavanju mjesne streljane; zajedno sa I.opt. Isom Horvatom ispitivao u Štabu uhićenog Milana Novoselca, dok ga je istovremeno III.opt. Dušan Horvat tukao; zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem lišio slobode Slaveka Lovreka, doveli ga u Štab i ispitivali zbog navodno skrivenog oružja, pri čemu ga je III.opt. Dušan Horvat tukao; u Štabu tukao Antuna Lukića; zajedno sa V.opt. Joškom Ubavićem zapalio kuću Ivana Batine; noću pucao iz streljačkog oružja po kućama Hrvata;

X.opt. Vidoje Bošković: pucao noću po kućama Hrvata iz streljačkog oružja pa tako pucao na kuću Branka Leskovara; pljačkao i palio kuće Hrvata pa tako zajedno s VII.opt. Jovanom Mihajlovićem i kuću Milana Batine; naoružan čuvao Hrvate pri izvođenju prinudnih radova i nadzirao njihovo izvođenje; u Štabu ispitivao i tukao privedene Hrvate pa je tako zajedno sa VII.opt. Jovanom Mihajlovićem i VI.opt. Aleksandrom Hubom mučio Antuna Milaka tako da su mu srpom koji je morao sa sobom ponijeti od kuće polomili kosti jedne ruke i prste na obje ruke; prijetnjama zastrašivao Mirka Horvatića radi izгона; u Štabu vršio pritisak na Dragutina Švogora ispitujući ga kada će iseliti iz Branjine; u Štabu tukao Antuna Lukića; zajedno sa IV.opt. Đurđem Vujičićem i VI.opt. Aleksandrom Hubom dana 25. ili 26. studenog 1991. godine odveo u Planinu Šimu Petkovića i Antuna Lukića, saslušavali ih i izveli simulirano strijeljanje;

XI.opt. Svetozar Bošković: naoružan i obučen u odoru tzv. JNA ulazio u kuće Hrvata, zlostavljao ih i zastrašivao prijetnjama ukoliko ne isele; u Štabu ispitivao i tukao Nedjeljka Copaka samo zato što je Hrvat; često u grupama s ostalim naoružanim domaćim Srbima i Romima dolazio u kuću Mirka Horvatića gdje su mu prijetili ubojstvom, paljenjem kuće i prijetnjama da se iseli, a kada se sklonio k puncu u selo Podolje, dolazili tamo i dalje ga zlostavljali sve dok nije morao zbog toga iseliti;

XII.opt. Savo Bošnjak: pored obnašanja dužnosti člana Štaba teritorijalne obrane, nakon uspostave nelegalne okupacijske vlasti u Branjini preuzeo i dužnost predsjednika Mjesne zajednice; u rujnu 1992. godine došao zajedno sa I.opt. Isom Horvatom u kuću Ivica Švogora i naredili mu da se zajedno sa suprugom mora idućeg dana iseliti ili da će ga inače ubiti;

str. 20,

pa su zastrašeni opisanim teroriziranjem Branjinu morali napustiti gotovo svi Hrvati, njih ukupno 297, ostavljajući svoje kuće, imanja i svu pokretnu imovinu koja je nakon njihova izгона opljačana, te prijeći na slobodni dio Republike Hrvatske, čime je selo Branjina gotovo potpuno etnički očišćeno od Hrvata,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije nečovječno postupali prema civilnom stanovništvu, nanosili mu ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, provodili raseljavanje, primjenjivali mjere zastrašivanja i terora, uzimali taoce, primjenjivali protuzakonita zatvaranja, prinuđivali na prinudni rad, pljačkali te protuzakonito i samovoljno uništavali imovinu stanovništva;

pa su time, počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Pa se I.opt. Horvat Iso i II.opt. Poznanović Branislav za učin kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH - svaki posebno

o s u đ u j e

NA KAZNU ZATVORA u trajanju od 15 (petnaest) godina.

A III.opt. Horvat Dušan, IV.opt. Vujičić Đurđe, V.opt. Ubavić Jakša, VI.opt. Huba Aleksandar, VII.opt. Mihajlović Jovan, VIII.opt. Maličić Dušan, IX.opt. Nikolić Slobodan, X.opt. Bošković Vidoja, XI.opt. Bošković Svetozar i XII.opt. Bošnjak Savo za učin kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH - svaki posebno

o s u đ u j e

NA KAZNU ZATVORA u trajanju od 13 (trinaest) godina.

Temeljem čl. 90. st. 4. ZKP/93 svi troškovi krivičnog postupka padaju na teret proračunskih sredstava ovoga suda jer su optuženici nedostupni i nemaju imovine na području Republike Hrvatske čijom prodajom bi se namirili troškovi krivičnog postupka.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka u predmetu K-73/95 podiglo je optužnicu broj KT-93/94 od 23. studenog 1995. godine protiv I.opt. Horvat Ise i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 119. OKZ RH.

Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka u predmetu K-30/96 podiglo je optužnicu broj KT-93/94 od 4. travnja 1996. godine protiv I.opt. Bošković Svetozara i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 119. OKZ RH.

Rješenjem izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Osijeku broj Kv-96/97 od 7. ožujka 1997. godine odlučeno je da će se predmeti K-30/96 i K-73/95 spojiti u jedinstveni kazneni predmet radi provođenja jedinstvenog kaznenog postupka i donošenja jedne presude.

Rješenjem izvanraspravnog vijeća broj Kv-91/97 od 5. ožujka 1997. godine odlučeno je da se prema I.opt. Horvat Isi i dr. određuje pritvor iz zakonske osnove navedene temeljem čl. 182. st. 1. ZKP/93.

Rješenjem izvanraspravnog vijeća broj Kv-95/97 od 7. ožujka 1997. godine određen je pritvor protiv I.opt. Bošković Svetozara i dr. temeljem čl. 182. st. 1. ZKP/93.

Stupanjem na snagu novog kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske 1. siječnja 1998. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Osijeku je rješenjem broj Kv-223/01 od 13. lipnja 2001. godine uskladilo zakonsku osnovu za određivanje pritvora prema svim optuženicima tako da se prema istima pritvor određuje iz zakonske osnove predviđene članom 182. st. 2. točka 1. ZKP.

Rješenjem izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Osijeku broj Kv-94/97 od 6. ožujka 1997. godine odlučeno je da će se prema I.opt. Horvat Isi i dr. provesti kazneni postupak u odsutnosti, odnosno da će im se suditi u odsutnosti.

Rješenjem izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Osijeku broj Kv-48/97 od 21. veljače 1997. godine odlučeno je da će se I.opt. Bošković Svetozaru i dr. suditi u odsutnosti.

Županijsko državno odvjetništvo iz Osijeka podiglo je jedinstvenu optužnicu broj KT-93/94 od 12. travnja 2002. godine protiv I.opt. Horvat Ise i dr., zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, činjenično i pravno opisano u izreci presude.

Tijekom istražnog postupka, kao i tijekom glavne rasprave I.-XII.opt. bili su nedostupni ovome sudu jer se nalaze u bijegu, stoga tijekom kaznenog postupka ovi optuženici nisu saslušani, niti su iznijeli svoju obranu.

Radi utvrđivanja relevantnih činjenica sudsko vijeće je tijekom dokaznog postupka saslušalo svjedoke Švogor Dragutina, Burazer Josu, Copak Josipa, Banić Ivana, Milak Gorana, Horvatić Mirka, Copak Nedjeljka, Milak Marijana, Bugarin Evu, Kapoši Josipa, Petković Franu, Švogor Ivicu, Lovrek Slaveka, Matoš Ignaca, Balog Violetu, Novoselac Milana, Petković Šimu i Lukić Antuna, izvršilo uvid u dopis Regionalnog ureda Osijek - Uprave za prognanike, povratnike i izbjeglice o nacionalnoj strukturi stanovništva za mjesto Branjinu, te u izvod iz kaznene evidencije za I.-XII.opt.

Svjedok Švogor Dragutin u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao sve do 25. rujna 1992. godine. Još prije pada Baranje, Horvat Iso, Vujičić Đurđe i Horvat Duško sastajali su se u "Planini", nosili povremeno uniforme bivše JNA, kape na kojima su bile "kokarde". Nakon okupacije Baranje iz pojedinih poduzeća u Baranji otpušteno je cjelokupno nesrpsko stanovništvo, pa su tako konkretno bili otpušteni Horvatić Mirko i Lovrek Slavek bez ikakvog razloga i povoda. Svi stanovnici nesrpske nacionalnosti morali su ići obavljati različite vrste fizičkih poslova kao što su branje kukuruza, grožđa, košenje trave, kopanje rovova itd. Poslove je organizirao Štab TO koji bi putem kurira obavještavali mještane o obaveznom učestvovanju u tim radovima. Rukovoditelj kopanja rovova i bunkera bio je opt. Ubavić Jakša, a branjem kukuruza i grožđa je rukovodio opt. Poznanović Branislav. Na radove su mještani morali ići makar bili i bolesni. Radove su morali obavljati besplatno. Pojedini mještani Branjine po nalogu opt. Horvat Ise bili su pozivani na saslušanje u "Lovački dom". Osim što su

bili saslušavani, bili su fizički maltretirani od članova tog Štaba. Tijekom noći pucano je po kućama koje su bile vlasništvo osoba hrvatske nacionalnosti. Ne samo da se pucalo iz automatskog oružja već su kuće bile i tromblonirane. To su činili kako Srbi tako i Romi, a od optuženika u tome su učestvovali opt. Huba Aleksandar i opt. Bošković Vidoja. Napuštene kuće osoba hrvatske nacionalnosti bile su opljačkane i zapaljene. Po selu se pričalo da su u pljačkanju i paljenju kuća sudjelovali opt. Huba Aleksandar, opt. Bošković Vidoja i opt. Mihajlović Jovan. Kada bi pripadnici jedinica TO odlazili na položaje tada bi svi muškarci nesrpske nacionalnosti preko noći bili zatvarani u za to predviđen prostor. To je učinjeno zato da bi članovi obitelji pripadnika jedinica TO bili sigurni kako se ne bi ništa dogodilo njihovim ženama i djeci. Osim što su bili zatvarani bilo im je rečeno da će za svakog poginulog Roma na položaju ubiti petoricu mještana, a za jednog ubijenog Srbina deset mještana. Čuo je za ubojstvo Antuna i Marije Milaka, ali nije imao neposredni pristup mjestu zločina. Pričalo se da je Milak Antun pronađen s nožem zabodenim u leđima, te da su on i njegova supruga bili zaklani. Po selu se pričalo da je to ubojstvo organizirao opt. Horvat Iso koji im je prijetio da će živjeti u Branjini samo toliko koliko on bude dozvolio. Poslije se pričalo da su ih ubili opt. Huba Aleksandar i opt. Bošković Vidoja. Za opt. Maličić Dušana je siguran da je na terasu njegove kuće bacio ručnu bombu, a nakon toga na njegovu kuću pucao iz automatskog naoružanja. Svoju kuću morao je napustiti nakon što je od tzv. "šešeljevaca" dobio obavijest da u roku od 24 sata mora izaći iz Branjine. Prije odlaska u ondašnjoj "Miliciji" u Belom Manastiru morao je potpisati dokument da se odriče svoje imovine u korist SRJ. Tek nakon toga dobio je dozvolu da može napustiti Baranju.

jedan
nož

je li vidio

→ Hoću se sjetiti

a ne št.
TO

Svjedok Burazer Joso u iskazu izjavljuje da su optuženici prije pada Baranje do kojeg je došlo 21. kolovoza 1991. godine, tajno organizirali sastanke u "Planini" u podrumu opt. Vujičić Đurđa. Inače svi oni pripadali su političkoj stranci SDS. U Branjini je ostao sve do 24. prosinca 1991. godine kada je bio istjeran. Optuženici su osnovali Štab TO koji je imao svu vlast u selu. Nosili su vojne uniforme, bili su naoružani pješačkim naoružanjem i to poluautomatskim i automatskim puškama. Prije okupacije radio je na poljoprivrednom dobru "Kneževo". Dana 11. rujna 1991. godine na oglasnoj ploči je stavljen spisak od 90 osoba kojima je dan otkaz a koji su redom bili hrvatske nacionalnosti. Na kraju tog spiska bilo je napisano da su nepoželjni na poslu. Tako su bili otpušteni Hrvati i iz ostalih poduzeća u Baranji, a njegovi mještani Horvatić Mirko i Lovrek Slavek iz poduzeća "TOS". Stanovnici hrvatske nacionalnosti bili su prisiljavani obavljati različite teške fizičke poslove kao što su kopanje rovova, izgradnja nekih objekata itd. O takvim radovima dobili bi usmenu obavijest putem kurira. Ti radovi obično su trajali oko 8 sati dnevno bez ikakve naknade. Pojedini mještani Branjine dovođeni su na ispitivanje u "Lovački dom" u vezi navodnog držanja i skrivanja oružja. Tijekom ispitivanja bili su fizički zlostavljani. Na takvom ispitivanju bio je i njegov susjed Lukić Antun. Ispitivanje mještana vršili su opt. Huba Aleksandar, opt. Bošković Vidoja i opt. Mihajlović Jovan. Sve je to rađeno uz suglasnost i po nalogu organizatora Štaba TO opt. Horvat Ise i opt. Poznanović Branislava. Pored toga mještani su bili odvođeni i na ispitivanje u "Dom kulture" gdje su bili fizički maltretirani od strane opt. Horvat Dušana, opt. Huba Aleksandra i opt. Vujičić Đurđa. Tijekom noći po kućama mještana hrvatske nacionalnosti pucano je iz automatskog oružja. Njegova kuća prvi puta je oštećena od takve pucnjave 8. prosinca 1991. godine. Sve to su pripadnici jedinica TO činili u svrhu zastrašivanja mještana. Kuće osoba hrvatske nacionalnosti koje su napuštene prije okupacije, kao i one koje su napuštene nakon toga, bile su opljačkane, a kasnije

neke imena
kurira

Ho

opt. Đurđević

spaljane. Sve se to radilo noću da se ne bi vidjelo tko to čini. Ovo je također napravljeno u dogovoru s članovima Štaba TO, jer se u selu ništa nije moglo učiniti bez njihovog naloga. Tijekom listopada i studenog 1991. godine pripadnici jedinica TO išli su na položaje prema pripadnicima Hrvatske vojske i MUP-a RH. Kada bi odlazili na položaje u jednu prostoriju zatvorili bi sve muškarce hrvatske nacionalnosti kako bi njihove obitelji bile sigurne za vrijeme njihove odsutnosti. Bilo im je rečeno da će za svakog ubijenog Roma na položaju biti strijeljano 5 Hrvata, a za svakog ubijenog Srbina biti će strijeljano 10 Hrvata. Noću 7./8. prosinca 1991. godine ubijeni su Antun i Marija Milak. To su učinili opt. Poznanović Branislav, opt. Horvat Dušan i opt. Vujičić Đurđe. Ovo nije mogao učiniti nitko iz nekog drugog mjesta budući da je na svim prilazima u Branjinu postojala stražarska služba koja se nije mogla proći, a da netko ne bude zaustavljen. On je osobno iznosio tijela Milak Antuna i Marije. Milak Antun je ležao potrbuške, a u predjelu leđa imao je zabodena dva noža, te je imao jednu veliku ranu na potiljku glave. Njegova žena Marija je ubijena na krevetu. Imala je veliku ozljedu usta iz koje je tekla krv. Dana 24. prosinca 1991. godine napustio je Branjinu jer je to morao učiniti budući ga je prethodni dan pozvao opt. Horvat Iso i rekao mu da mora napustiti kuću u nekoliko sati kako bi se u njegovu kuću smjestila vojska. Od njega nije traženo da potpiše bilo kakav dokument da se odriče svoje imovine. Inače članovi Štaba TO koji su imali rukovodeću ulogu bili su Horvat Iso, Horvat Dušan, Poznanović Branislav, Huba Aleksandar, Bošković Vidoja i Vujičić Đurđe. Smatra da je obitelj Milak ubijena po nalogu opt. Horvat Ise jer im je on prijetio da će živjeti onoliko koliko on bude to dozvolio.

različito
odale um
je poznate

uoz

* bitakju
član štaba
i pripadnik TO

Svjedok Copak Josip u iskazu izjavljuje da je Branjinu napustio 15. prosinca 1991. godine. Poznao je sve optuženike koji su se prije pada Baranje sastajali u jednoj gostioni radi organiziranja. Među njima bili su opt. Huba Aleksandar, Poznanović Branislav i Bošković Vidoja. Svi su oni bili članovi političke stranke SDS. Nakon pada Baranje u Branjini su organizirali Štab TO u kojem je na čelu bio u početku Horvat Iso, a kasnije Poznanović Branislav. Štab TO je imao svu vlast u selu. Članovi Štaba nosili su vojne uniforme i bili su naoružani pješačkim naoružanjem. Nakon okupacije svi stanovnici hrvatske nacionalnosti dobili su otkaze u svojim poduzećima, pa tako i njegovi mještani Horvatić Mirko i Lovrek Slavek. Sve je to napravljeno temeljem naloga Štaba TO. Mještani nesrpske nacionalnosti bili su prisiljavani na obavljanje teških fizičkih radova koje su organizirali opt. Horvat Iso i Ubavić Jakša. Njegova supruga je tako morala ići prisilno u berbu grožđa. Neke osobe nesrpske nacionalnosti bile su odvođene na saslušanje u "Lovački dom", a neke u "Društveni dom". Tijekom saslušanja bili su maltretirani i pretučeni. Saslušanje u "Lovačkom domu" vršili su opt. Bošković Vidoja, i Huba Aleksandar, a u "Društvenom domu" opt. Horvat Dušan, Huba Aleksandar i Bošković Svetozar. I njegov sin Nedjeljko bio je odveden na saslušanje u Društveni dom gdje su ga tijekom saslušanja tukli nekim kablom. Tijekom noći je po kućama osoba nesrpske nacionalnosti pucano iz automatskog oružja, a neke kuće su i tromblonirane. Tako je na kuću njegove sestre Novoselac Milke pucano tromblonom, kao i na kuću Leskovar Branka i Lovrek Marije. Navodno je na kuću njegove sestre pucao tromblonima opt. Horvat Dušan. Kuće osoba nesrpske nacionalnosti koje su bile napuštene prije okupacije ili nakon toga bile su opljačkane, a od optuženika koji je u tome sudjelovao bio je opt. Huba Aleksandar. Kada bi pripadnici jedinica TO išli na položaj tada bi sve muškarce hrvatske nacionalnosti zatvorili u jedan prostor. To su činili kako bi obitelji pripadnika TO bile sigurne za vrijeme njihovog odsustva. Bilo im je rečeno da će za svakog ubijenog Roma biti streljano 5 Hrvata, a za svakog ubijenog Srbina 10 Hrvata.

Plavinica?

st. 77.

Poznato mu je da su ubijeni Milak Antun i Marija, ali nije vidio na koji način su ubijeni. Oni koji su vidjeli pričali su da je Antun imao dva zabodena noža u leđima, a da su njegovoj ženi pucali u usta. Za Antuna se pričalo da je imao presječen vrat i neku ozljedu na glavi. Po selu se pričalo da su u tome sudjelovali opt. Mihajlović Jovan i još neke osobe. Baranju je morao napustiti 15. prosinca 1991. godine jer nije mogao trpiti svakodnevna maltretiranja. Prije odlaska morao je potpisati u Štabu TO dokument da cjelokupnu svoju imovinu ostavlja SRJ. U Branjini je prije rata struktura stanovništva bila takva da je 60% bilo Hrvata, a ostalo su bili Srbi i Mađari. U napuštene kuće protjeranih Hrvata Štab TO useljavao je izbjegle Srbe iz drugih dijelova RH. Za opt. Ubavić Jakšu je čuo da je sudjelovao u paljenju kuće Batina Ivana. Od cjelokupnog nesrpskog stanovništva koje je živjelo prije rata u Branjini nakon svega je ostalo samo dvije obitelji hrvatske nacionalnosti i to obitelj Mardžetko Josipa i Ivek Gorana. Inače je kretanje Hrvatima bilo ograničeno u selu jer su za svaki izlazak iz sela od Štaba TO morali dobiti dozvolu, a u selo su se morali vratiti do 15,00 sati. U suprotnom ako bi se kasnije vratili bili bi pretučeni. Na svakom izlazu iz sela postojao je bunker i straža koja je kontrolirala dozvole za izlazak i ulazak. Kada bi se spustio mrak Hrvati su se zatvarali u kuće i nisu ni pomišljali izlaziti u dvorište jer je postojala opasnost da ih netko dočeka i ubije ili da na njihovu kuću baci eksplozivnu napravu. Gotovo svake noći su kuće u Branjini bile izvrnute napadima bacanjem eksplozivnih naprava. To se vršilo radi zastrašivanja stanovništva kako bi se prisililo da napusti Branjinu i cjelokupnu svoju imovinu da ostavi Štabu TO. Uži Štab TO u Branjini su činili opt. Horvat Iso, Ubavić Jakša, Horvat Dušan, Vujičić Đurđe, Poznanović Branislav, Nikolić Slobodan. Na čelu Štaba TO u početku je bio opt. Horvat Iso, a nakon toga Poznanović Branislav. U selu je uveden policijski sat tijekom kojeg su se jedino mogle kretati osobe srpske nacionalnosti kao pripadnici jedinica TO. Zapovjednik jedinica TO u Branjini bio je opt. Bošković Vidoja.

st. u.

→ iskaz

Svjedok Banić Ivan u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao sve do rujna 1992. godine kada je prešao na slobodni teritorij RH. Nakon pada Baranje svi optuženici bili su organizirani u Štab TO. Na čelu tog Štaba u početku je bio Horvat Iso, a kasnije Poznanović Branislav. Svi su bili naoružani pješačkim naoružanjem. Članovi Štaba imali su svu vlast u selu i ništa se u selu nije moglo dogoditi bez njihovog odobrenja. Nakon okupacije pripadnici nesrpske nacionalnosti otpušteni su s posla uz obrazloženje da su nepoželjni na radnom mjestu. Štab je organizirao prisilne radove kao što su kopanje rovova, građenje bunkera, berba grožđa i kukuruza, na kojim radovima su morali učestvovati Hrvati. Mještani su bili privođeni u Društveni dom i u Lovački dom na saslušanja gdje su bili fizički maltretirani. U tom maltretiranju posebno su se isticali Huba Aleksandar i Mihajlović Jovan. U Branjini je uveden policijski sat od 17,00 sati od 05,00 sati tijekom kojeg je bilo zabranjeno kretanje Hrvatima. Kuće mještana Branjine koji su morali napustiti prebivalište bile su opljačkane i zapaljene. Pljačkanje i paljenje kuća rađeno je tijekom policijskog sata kada su se jedino pripadnici jedinica TO mogli kretati. Kada bi pripadnici TO išli na položaje sve bi odrasle muškarce nesrpske nacionalnosti zatvorili kako bi osigurali svoje obitelji uz prijetnju da će za jednog ubijenog Srbina ubiti 10 Hrvata. Poznato mu je da su ubijeni Milak Antun i Marija. Čuo je od drugih da je Antun pronađen s noževima zabodenim u leđa, da je u njega pucano iz vatrenog oružja, a njegovoj ženi Mariji da su pucali u usta. Branjinu je morao napustiti iz razloga što mu je Horvat Iso zaprijetio da napusti mjesto inače će ga noć pojesti, pa je sa svojom obitelji napustio Branjinu bez potpisivanja bilo kakve potvrde u vezi ostavljanja njegove imovine.

at sve ?

Svjedok Milak Goran u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao do 22. prosinca 1991. godine nakon čega je sa sestrom napustio Baranju. Nakon okupacije Baranje optuženici su počeli nositi uniforme i kod sebe su imali naoružanje. Svu vlast u selu imao je Štab TO u čijem sastavu su bili svi optuženici. Branjinu je morao napustiti nakon što su ubijeni njegov stric i strina Milak Antun i Marija nakon čega su kod njega došli Poznanović Branislav, Horvat Dušan i Vujičić Đurđe te rekli da on i sestra moraju napustiti Baranju. Prije odlaska morao je popisati cjelokupnu svoju imovinu te izjaviti da tu imovinu ostavlja Štabu TO na raspolaganje. Na temelju naloga Poznanović Branislava i Vujičić Đurđa formirane su radne jedinice sastavljene od pripadnika nesrpske nacionalnosti. Oni su morali obavljati najteže fizičke poslove bez ikakve naknade i bez obzira na zdravstveno stanje. Bio je privođen na saslušanje u Društveni dom u Branjini 21.9.1991. godine. Saslušavali su ga, kao i ostale privedene mještane, Poznanović Branislav, Vujičić Đurđe, Horvat Dušan, Huba Aleksandar i Mihajlović Jovan. Tijekom saslušanja tukli su ih Vujičić Đurđe, Horvat Dušan, Huba Aleksandar i Bošković Vidoja. Neki mještani bili su privođeni na saslušanje u više navrata. Tijekom noći pucalo se po kućama vlasništvo Hrvata, te su na kuće bacane eksplozivne naprave. To su organizirali Huba Aleksandar, Horvat Dušan i Vujičić Đurđe koji su i osobno sudjelovali u tome. Pričalo se da je u tome sudjelovao i Mihajlović Jovan. Kuće Hrvata koji su morali napustiti prije okupacije i tijekom okupacije Baranju bile su opljačkane, a to su uglavnom radili Romi. Prilikom odlazaka pripadnika jedinica TO na položaje bili su zatvarani svi pripadnici nesrpske nacionalnosti, a radilo se o muškarcima, kako bi obitelji Srba bile sigurne. Vujičić Đurđe, Horvat Dušan i Mihajlović Jovan prijetili su da će za jednog poginulog Srbina ubiti petoricu pritvorenih. Milak Antun i Marija bili su posebno maltretirani od strane Horvat Ise, Mihajlović Jovana i Vujičić Đurđa. Oni su ubijeni tijekom noći 7./8.12.1991. godine. Jedan od razloga zbog čega su bili ubijeni bio je i sukob Milak Antuna sa opt. Mihajlović Jovanom, te Horvat Isom, ali isto tako i iz razloga što je njegov stric imao dosta imovine, pa su optuženici pretpostavili da bi mogli doći do njegovog novca ako ga ubiju.

Svjedok Novoselac Milan u iskazu izjavljuje da je Branjinu napustio 15.12.1991. godine. Na odlazak je bio primoran zbog raznoraznih maltretiranja od strane optuženika. Prije napuštanja Branjine morao je potpisati dokument da svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu ostavlja SAO Krajini. Optuženici su činili Štab TO, nosili su uniforme i naoružanje. Ovaj Štab bio je jedina i glavna vlast u selu i nitko nije mogao ništa raditi bez njihovog odobrenja. Iz poduzeća u Baranji nakon okupacije bili su otpušteni radnici hrvatske nacionalnosti. Osobno je sudjelovao u obavljanju prisilnih poslova na kopanju rovova, košenju trave, kao i ostali mještani. Stanovnici Branjine često su bili dovođeni na saslušanje u Društveni dom u Branjini ili Lovački dom u Planini. On je bio ispitivan u Društvenom domu, a ispitivao ga je Horvat Dušan. Tijekom saslušanja ga je tukao, a optuživali su ga da skriva oružje i da je član političke stranke HDZ. Uz suglasnost Horvat Ise organizirano je pucanje po kućama osoba nesrpske nacionalnosti kao i trombloniranje tih kuća. I njegova kuća je oštećena tromblonom. Dio kuća je zapaljen, a to su radili Horvat Dušan i Nikolić Slobodan. Da je Horvat Dušan ispalio tromblon na njegovu kuću rekao mu je Ubavić Jakša. Tijekom jedne noći u prosincu 1991. godine ubijeni su Milak Antun i Marija. Čuo je da su ubijeni radi novca. Na čelu Štaba TO bio je jedno vrijeme Horvat Iso, a zatim Poznanović Branislav, Ubavić Jakša je bio njegov zamjenik, dok su ostali optuženici bili članovi Štaba.

Svjedok Horvatić Mirko u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao do travnja 1993. godine. Optuženici su formirali Štab TO koji je bio sva vlast u selu, imali su oružje i nosili uniforme. Već u rujnu 1991. godine sve osobe hrvatske nacionalnosti dobile su otkaze u poduzećima u kojima su do tada radili. U selu su organizirane radne jedinice po nalogu Štaba TO koje su bile sastavljene od osoba nesrpske nacionalnosti životne dobi od 16-70 godina. Oni su obavljali najteže fizičke poslove bez ikakve naknade. Osobe hrvatske nacionalnosti često su bile privođene na saslušanje gdje su bili podvrgnuti fizičkom maltretiranju. I on je bio na saslušanju kojom prilikom ga je tukao Horvat Iso. Svi su oni saslušavani pod optužbom posjedovanja oružja i članstva u HDZ-u. Tijekom noći pucalo se po kućama Hrvata, bacale eksplozivne naprave i tromblonirale kuće. To je učinjeno radi zastrašivanja stanovništva kako bi napustili Branjinu. U tom zastrašivanju sudjelovali su Bošković Vidoja, Huba Aleksandar i Mihajlović Jovan. Kuće Hrvata koje su bile napuštene prije ili tijekom okupacije Baranje bile su opljačkane i spaljene. Pljačkanje kuća vršili su uglavnom Romi na temelju naloga Horvat Ise. Noću 7./8.12.1991. godine ubijeni su Milak Antun i Marija. Njima je već prije stradavanja prijetio opt. Mihajlović Jovan. Nakon ubojstva se pričalo da su to učinili Huba Aleksandar, Mihajlović Jovan i Bošković Vidoja. Razlog zbog čega je napustio Baranju bio je taj što je odbio poziv za mobilizaciju u jedinice TO, a i zbog kompletne situacije koja je vladala u Baranji.

Svjedok Copak Nedjeljko u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao do 15.12.1991. godine. Tada je zajedno sa ocem i ostalom obitelji bio prinuđen napustiti kuću, a prije odlaska morao je potpisati papir da cjelokupnu imovinu ostavlja na raspolaganje Štabu TO Branjina. Štab TO bio je jedina vlast u Branjini i ništa se u mjestu nije moglo dogoditi bez odluke tog Štaba. Glavnu ulogu u Štabu su imali Horvat Iso, Horvat Dušan, Ubavić Jakša, i Poznanović Branislav. Nakon okupacije u kolovozu 1991. godine bio je prisilno odveden na saslušanje u Štab gdje su ga ispitivali, vrijeđali i fizički maltretirali Horvat Dušan, Huba Aleksandar i Stanković Poznan. Kada bi jedinice TO išle na teren svi bi Hrvati bili zatvoreni u jednu prostoriju u kojoj su morali boraviti cijelu noć do njihovog povratka. Srbi su prijetili da će za jednog ubijenog Roma na terenu ubiti 5 Hrvata, a za jednog ubijenog Srbina će ubiti 10 Hrvata. U selu je uveden policijski sat tijekom kojega niti jedan Hrvat nije mogao izaći na ulicu. Tijekom noći bile su zapaljivane kuće Hrvata sve u namjeri zastrašivanja kako bi ih se prisililo da napuste Branjinu. Muškarci i žene hrvatske nacionalnosti bili su prinuđeni obavljati najteže fizičke radove a za to nisu dobivali nikakvu naknadu. U vezi stradavanja obitelji Milak mu je poznato da je opt. Horvat Iso prilikom jednog njihovog zatvaranja zbog odlaska jedinica TO na teren rekao Milak Antunu da će ga ubiti jer je navodno Milak nešto napisao na cesti u vezi Horvat Ise i njegovog psa. Točno se ne sjeća, ali smatra da su Milak Antun i Marija istog tog dana ili sutradan bili mučki ubijeni. Prije rata bio je zaposlen u poduzeću "Progres" iz Belog Manastira kao vozač. Nakon okupacije dolazili su iz Štaba kod njegovog direktora i govorili da je on jedan od najopasnijih ustaša u Branjini, zbog čega je bio pozivan kod direktora na razgovor. Tijekom saslušanja u Društvenom domu u Branjini ispitivao ga je i tukao opt. Bošković Svetozar, dok je Poznanović Branislav tražio od njega da napravi popis 60 Hrvata koji su bili u HDZ. Za vrijeme okupacije Branjina je zapravo bila kao zatvoreni logor, Hrvati se nikuda nisu smjeli kretati, stalno su živjeli pod prijetnjama ubojstva i iseljavanja, upadanja u kuće i pretraga. Kada bi se našao na ulici bez ikakvog razloga i povoda fizički su ga napadali i tukli Bošković Svetozar, Huba Aleksandar, Horvat Dušan i Poznanović Branislav. Iste te osobe maltretirale su i ostale mještane Branjine na sličan način.

Svjedok Milak Marijan u iskazu izjavljuje da su Milak Antun i Marija njegovi roditelji koji su ubijeni u prosincu 1991. godine. Optuženici koji su činili Štab TO u Branjini osobno su mu poznati jer se radi o njegovim susjedima ili kolegama s posla dok je živio u Baranji. Njegov otac Antun bio je ugledan čovjek u selu. Nakon 1990. godine otac se učlanio u HDZ premda nije obavljao nikakvu funkciju u toj stranci. Kako je u vrijeme okupacije Baranje živio sa svojom obitelji u Varaždinu često se čuo s ocem putem telefona. Tako mu je otac jednom prilikom ispričao da je k njemu došao opt. Horvat Iso kao načelnik Štaba TO te mu izričito i otvoreno prijetio "Ti ćeš biti živ dok ja to budem htio". Iako je nagovarao roditelje da napuste Baranju i dođu u Varaždin otac je to odbio govoreći da je to njegova imovina i da to ne želi napustiti. Na posredan način je saznao da je njegov otac tijekom jeseni 1991. godine u više navrata bio lišen slobode i saslušavan, kojom prilikom su ga tukli. Glavnu riječ tijekom njegovog premlaćivanja vodio je opt. Huba Aleksandar. Tijekom saslušanja njegovom ocu su polomili sve prste na rukama i kosti obje ruke. Prste na rukama su mu polomili srpom zbog njegove izjave koju je dao u ljutnji tijekom ljeta 1991. godine da će se obračunati sa opt. Mihajlović Jovanom. Što se tiče ubojstva njegovih roditelja ima saznanja da su tijekom noći 6./7.12.1991. godine došli Horvat Iso, Horvat Dušan, Mihajlović Jovan i Stanković Poznan. Ti ljudi su ubili njegove roditelje. Otac je jednim metkom bio pogođen u prsa i u leđa, imao je jedan ubod noža u prsa i dva u leđa, a glava mu je bila razbijena sjekirom. Nađen je mrtav na kućnom pragu. Majka je pronađena mrtva u smočnici. Nakon toga kuća njegovih roditelja je bila tromblonirana sa tri mine, te je iz pješačkog naoružanja pucano po cijeloj kući. Do ovih podataka je svjedok došao temeljem kazivanja njegove tetke Kos Bare koja je majčina sestra, a koja je nakon ubojstva prva došla u dvorište i pronašla njegove roditelje. Na temelju njezinog pričanja doznao je da je njegova majka zadobila jedan ubod nožem direktno u srce, lijevo uho joj je bilo otkinuto ili odrezano, desna noga joj je bila razrezana nožem i pucali su joj u usta. Iako su njegove tetke Kos Bara i Rohtek Marija prijavili ubojstvo Štabu TO ništa se nije u vezi toga poduzelo. Nakon ubojstva, a po prijavi tadašnjoj miliciji na uviđaj je izašao neki oficir koji je pretražujući mrtvo tijelo njegovog oca pronašao novčanik u kojem je bilo deviza, te je taj novčanik sa devizama spremio u svoj džep iako su protestirale njegove tetke. Dan prije ubojstva njegov otac je u poslovnici banke u Belom Manastiru podigao veću svotu tadašnjih dinara u protuvrijednosti od 10.000 DM.

Svjedok Bugarin Eva u iskazu izjavljuje da je sa svojom obitelji napustila Branjinu 3.8.1994. godine. Razlog napuštanja Branjine bilo je svakodnevno maltretiranje kroz koje su prolazili tijekom boravka u Branjini. Nakon okupacije u mjestu je formiran Štab TO na čijem čelu je bio Horvat Iso. Poznato joj je da su iz svih poduzeća na području Baranje osobe hrvatske nacionalnosti bile otpuštene s posla. Jedan od oblika maltretiranja i zlostavljanja osoba hrvatske nacionalnosti bili su prisilni radovi koji su se sastojali od najtežih fizičkih poslova. U tim prisilnim radovima sudjelovali su ona i njezin muž. Radove je organizirao Štab TO, a o svemu su odlučivali opt. Horvat Iso i opt. Poznanović Branislav. Mještani nesrpske nacionalnosti često su bili odvođeni u Društveni dom ili Planinarski dom na saslušanje pod optužbom da posjeduju oružje. Tijekom saslušanja mještani su bili izvrgnuti vrijeđanju i fizičkom maltretiranju, pa je tako čula da su prošli Petković Šimo i Lukić Antun. I njezin suprug je pod istom optužbom bio priveden na saslušanje i fizički maltretiran. Tijekom 1991. i 1992. godine pucalo se iz pješačkog naoružanja po kućama stanovnika hrvatske nacionalnosti. To se uvijek dešavalo tijekom noći kada je bilo ograničeno kretanje osobama nesrpske

nacionalnosti zbog uvedenog policijskog sata. Takvim oštećenjima bile su izložene kuće Matoš Ignaca, Lukić Antuna i Bugarin Joce. U toj pucnjavi po kućama sudjelovali su opt. Huba Aleksandar, Mihajlović Jovan i Bošković Vidoja. Kuće osoba nesrpske nacionalnosti bile su izvrgnute pljački i spaljivanju. Tako je kuća njezinog mještana Batina Ivana bila izvrgnuta pljački od strane opt. Bošković Vidoja i Mihajlović Jovana, nakon čega su je zapalili. U Branjini su formirane jedinice TO. Njezini pripadnici išli su na položaje i u takvim slučajevima sve osobe nesrpske nacionalnosti bez obzira na dob, ali muškog spola, bili su zatvarani. Svrha zatvaranja bila je da se osiguraju obitelji pripadnika jedinica TO dok se oni nalaze na terenu. Organizatori nove vlasti prijetili su taocima da će u slučaju stradanja jednog pripadnika jedinica TO ubiti veći broj osoba koje su zatvorene, a koje su hrvatske nacionalnosti.

*Kuća
Batina
Ivana
a Jakša
Ubavić!*

Svjedok Kapoši Josip u iskazu izjavljuje da je Branjinu napustio 21.8.1991. godine te otišao u selo Duboševica gdje je živio do 23.6.1992. godine kada je konačno napustio Baranju. Optuženici su nakon okupacije Baranje u Branjini formirali Štab TO koji je imao svu vlast u selu. Na čelu tog Štaba su se izmjenjivali opt. Horvat Iso, Poznanović Branislav i Horvat Dušan. Na temelju naloga Štaba TO osobe hrvatske nacionalnosti bile su otpuštane iz poduzeća u kojima su do tada radili. Osnovni uzrok tih otkaza bio je taj što su bili hrvatske nacionalnosti. Tijekom okupacije veći broj mještana Branjine bio je pozivan na saslušanje u Društveni ili Lovački dom. I njegov otac Kapoši Josip također je bio pozivan na saslušanje kao Milak Antun, Pilinger Boris i drugi. Saslušanja su se obavljala pod optužbom da posjeduju oružje i da su pripadnici HDZ. Tijekom saslušanja bili su fizički maltretirani i tučeni pendrekom i drugim predmetima. Saslušanja su obavljali Mihajlović Jovan, Horvat Dušan i Huba Aleksandar. Tijekom noći dok je trajao policijski sat pucalo se iz pješadijskog naoružanja po kućama osoba nesrpske nacionalnosti. Svjedok je čuo da je u tom pucanju sudjelovao opt. Mihajlović Jovan. Niti jedna radnja u selu nije se mogla izvršiti bez suglasnosti najodgovornijih osoba u Štabu. Svjedok je osobno vidio zapaljene kuće Batina Ivana, Banić Dragutina i Kovačević Steve. Te kuće su bile prethodno opljačkane, a onda zapaljene. Pljačkanje i paljenje kuća uglavnom su vršili Romi temeljem odobrenja Štaba u Branjini. Iz pričanja njegovog tetka Županić Đure i njegove supruge Eve koja je sestra pokojne Milak Marije je doznao da su članovi Štaba maltretirali Milak Antuna i Mariju sve dok ih nisu ubili. Ubili su ih na taj način da su im prvo nanijeli ozljede nožem, a zatim u njih pucali iz vatrenog oružja. Milak Mariji iz oružja su pucali u usta. Mišljenja je da je opt. Horvat Iso u tome sudjelovao kao nalogodavac. Članovi Štaba TO dolazili su radi pretrage njegove kuće pod izgovorom da skriva oružje. Nakon toga je uslijedilo pucanje iz pješadijskog naoružanja po njegovoj kući. Da bi izašao iz kuće ili dvorišta morao je ishoditi propusnicu. To je bila obaveza i ostalih osoba nesrpske nacionalnosti, a sve po nalogu opt. Poznanović Branislava. Sudjelovao je u obavljanju najtežih fizičkih poslova u Branjini, bez ikakve naknade, sve po nalogu Štaba TO. Jednom prilikom kada se vratio s takvog posla/kurir Horvat Dušan ga je obavijestio da mora doći u Štab radi razgovora. Došavši u Štab zatekao je opt. Vujičić Đurđa, Horvat Dušana, Mihajlović Jovana i Huba Aleksandra. Ispitivali su ga tako da je morao stajati raširenih nogu i ruku. Tijekom saslušanja jednom većom palicom opt. Vujičić Đurđe ga je tukao po leđima, pa je od njegove "obrade" zadobio oko 30 modrica. Nakon toga opt. Huba Aleksandar ga je istim predmetom tukao po obje ruke lomeći mu prste na lijevoj ruci. Isti se hvalio kasnije da ga je po lijevoj ruci udario 150 puta, a po desnoj nešto manje. Opt. Horvat Dušan tukao ga je istom palicom po nogama. Na saslušanje je pozvan

*što je palio
kuće - Romi*

pod optužbom da posjeduje oružje. Na ispitivanje iz istih razloga pozvan je i Milak Antun koji je kasnije ubijen kao i njegova žena Marija. Nakon saslušanja i pretrpljenih batina bilo mu je rečeno da će biti odveden u Borovo selo radi razmjene, da će ga ubiti i da više neće vidjeti svoju državu. Pod time su oni mislili Republiku Hrvatsku. Uslijed pretrpljenih batina i stalnih prijetnji odlučio je otići iz Baranje što je i učinio prešavši granični prijelaz iz Baranje prema Vojvodini. Kada je išao obavljati prisilne radove kontrolu nad njima vršili su opt. Huba Aleksandar i drugi koji su tijekom cijelog vremena držali upereno oružje u njih. Nakon što je napustio Baranju njegova kuća je bila u cijelosti opljačkana. Na posljednjem popisu prije rata u Branjini je bilo oko 716 stanovnika od čega su dvije obitelji bile mađarske nacionalnosti, a ostatak stanovništva bio je ravnomjerno podijeljen između stanovnika hrvatske i srpske nacionalnosti.

*kontrola
prisilnih
radova*

Svjedok Petković Frane u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao sve do 18.12.1991. godine kada je morao napustiti kuću zbog raznih vrsta maltretiranja od strane okupacijske vlasti. Prije napuštanja Branjine morao je potpisati potvrdu da cjelokupnu svoju imovinu ostavlja SRJ. Prije toga okupacijska vlast mu je oduzela traktor, prikolicu, plug, drljače, vino, drva, kukuruz, svinje i dr. Optuženici su nakon okupacije formirali Štab TO u Branjini. Nosili su vojne uniforme i bili naoružani. Na čelu tog Štaba bio je opt. Horvat Iso. Taj Štab je imao svu vlast u selu. Kako je bio zaposlen u poduzeću TOS u Kneževu poznato mu je da su osobe hrvatske nacionalnosti nakon okupacije dobili otkaz u tom poduzeću. Na porti tog poduzeća bio je stavljen spisak svih osoba hrvatske nacionalnosti za koje je pisalo da su nepodobni, što znači da ne moraju doći na posao. Na tom spisku bilo je i njegovo ime. Iako se obraćao i direktoru tog poduzeća i I. opt. nije mu se pomoglo iako je do pune mirovine imao svega dva mjeseca. U poduzeću TOS radilo je sigurno oko 300-400 osoba hrvatske nacionalnosti koje su uglavnom otpuštene. Štab TO organizirao je za osobe hrvatske nacionalnosti prisilne fizičke radove kao što su izgradnja bunkera, kopanje, košenje trave i drugi poslovi. Radovi su obavljani uz nazočnost stražara. U tim radovima sudjelovale su osobe od 18 godina pa nadalje bez obzira na zdravstveno stanje. I on je također išao na te radove. Radovi su obavljani pod kontrolom opt. Poznanović Branislava, Vujičić Đurđa, Huba Aleksandra, Bošković Vidoja i drugih osoba. Mještani hrvatske nacionalnosti bili su pozivani na saslušanje. Poznato mu je da su na to saslušanje bili pozvani Petković Šime i Lukić Antun, da su odvedeni u Planinarski dom, da su bili vezani za drvo i da su bili izvrgnuti fingiranom strijeljanju. U njihovom maltretiranju sudjelovali su opt. Bošković Vidoja i Huba Aleksandar. Ostali mještani bili su pozivani na saslušanje u Društveni dom gdje su ih saslušavali i fizički maltretirali opt. Horvat Iso, Poznanović Branislav, Huba Aleksandar, Bošković Vidoja i drugi. Tijekom noći naoružani Srbi kretali su se ulicama Branjine pucajući na kuće vlasništvo Hrvata. U njegovo dvorište je bačena tromblonska mina. Svrha pucanja i bacanja eksplozivnih naprava bila je zastrašivanje stanovništva nesrpske nacionalnosti kako bi napustili Branjinu. Pucanje po kućama mogli su vršiti samo pripadnici srpske nacionalnosti jer su jedino oni bili naoružani. Kuće vlasnika hrvatske nacionalnosti koje su vlasnici napustili prije i tijekom okupacije bile su prvo opljačkane, a zatim zapaljene. U paljenju kuća sudjelovali su opt. Bošković Vidoja te osobe uglavnom romske nacionalnosti. Kuće su bile zapaljene iz razloga da se Hrvati ne bi mogli ponovo vratiti. Kada bi pripadnici jedinica TO išli na položaje na bent tada bi sve osobe hrvatske nacionalnosti muškog spola, starije od 18 godina preko noći zatvarali u za to predviđen prostor. Osim što su bili zatvoreni čuvala ih je i naoružana straža. Postojala je prijetnja od strane opt. Horvat Ise i Poznanović

*fingirano
strijeljanje*

Branislava da će za svakog poginulog Srbina stajati jednog Hrvata. Poznato mu je da su noću 7./8.12.1991. ubijeni Milak Antun i Marija. Milak Antun zadobio je prostrijele iz pješadijskog naoružanja, imao je dva noža zabodena u leđa i imao je ozljede u predjelu vrata nanesene nožem. Milak Marija je također bila ubijena iz pješadijskog naoružanja, bilo joj je pucano u usta te su joj nožem bile odrezane grudi. Pričalo se po selu da su to učinili osobe romske nacionalnosti opt. Bošković Vidoja, Huba Aleksandar i drugi, a sve uz suglasnost i odobrenje Štaba TO Branjina. Prema njegovim saznanjima prije rata u Branjini je bilo nastanjeno 60% osoba hrvatske nacionalnosti, dok je ostatak stanovništva bio srpske nacionalnosti i drugih nacionalnosti. Mještani hrvatske nacionalnosti tijekom okupacije nisu imali nikakva prava niti zaštite. Po njihovim kućama uz odobrenje Štaba TO bile su pisane parole "Ustaše, selite se." Štab TO u Branjini činili su opt. Horvat Iso koji je bio komandant tog Štaba, a uz njega su bili Huba Aleksandar, Poznanović Branislav, Bošković Vidoja, Vujičić Đurđe i Horvat Dušan. Po njegovoj procjeni od ukupnog broja stanovništva hrvatske nacionalnosti 90% Hrvata je bilo prisiljeno napustiti Branjinu. To je posebno došlo do izražaja nakon ubojstva Milak Antuna i Marije jer se svima ostalima koji su ostali u Branjini prijetilo da će jednako proći kao i obitelj Milak, zbog čega su i ostali, pa tako i on odlučili napustiti Branjinu.

Svjedok Švogor Ivica u iskazu izjavljuje da je Branjinu napustio 26.9.1992. godine. Razlog napuštanja svoje kuće bio je taj što je opt. Vujičić Đurđe tražio od njega da primi naoružanje i uključi se u srpske vojne formacije, a ako se ne priključi da mora napustiti Baranju. Kako nije htio prihvatiti taj prijedlog sa svojom obitelji napustio je Baranju gdje je ostavio cjelokupnu svoju imovinu. Optuženici su formirali Štab TO u Branjini i po njihovom nalogu se sve odvijalo u mjestu. Na čelu Štaba TO bili su opt. Horvat Iso, Horvat Dušan i Poznanović Branislav. Nakon okupacije, po nalogu Štaba TO osobe hrvatske nacionalnosti dobile su otkaz u poduzećima gdje su do tada radile, pa su tako dobili otkaz Horvatić Mirko i Lovrek Slavek. Jedini razlog njihovog otpuštanja s posla bio je taj što su bili Hrvati po nacionalnosti. Po nalogu Štaba TO organizirani su prisilni radovi u kojima su morali sudjelovati sve osobe hrvatske nacionalnosti bez obzira na zdravstveno stanje, a koje su bile starije od 18 godina. Mještani Branjine bili su izvrgnuti saslušanjima koja su se obavljala u Društvenom domu u Branjini i Lovačkom domu u Planini. Takvom saslušanju je i on bio izložen, a saslušavali su ga opt. Huba Aleksandar, Vujičić Đurđe, dok ga je na saslušanje priveo Horvat Dušan pod optužbom da posjeduje oružje i da je član HDZ-a. Tijekom saslušanja tukli su ga pendrekom i drvenim dijelom pješadijskog naoružanja, nogama i rukama. Zastrašivanje Hrvata vršilo se i tako što su pripadnici jedinica TO pucali po kućama Hrvata iz pješadijskog naoružanja. Osnovni razlog takvog ponašanja bio je da se zastraši stanovništvo i prisili na napuštanje Branjine. Smatra da nije bilo niti jedne kuće u Branjini koja je vlasništvo Hrvata, a da nije bila oštećena tijekom noćnih pucnjava. Sve je to bilo učinjeno po nalogu i uz suglasnost Štaba TO. Cjelokupna imovina koju su osobe hrvatske nacionalnosti pod prisilom morali napustiti prije odlaska iz Baranje bila je opljačkana, a njihove kuće do temelja uništene. To su uglavnom radili baranjski Romi po odobrenju Štaba TO. Kada bi pripadnici jedinica TO išli na položaje prema Hrvatskoj vojsci i MUP-u RH svi Hrvati bili bi zatvoreni u prostorije mjesne Pošte kako bi se onemogućilo njihovo kretanje po selu, a time i moguće ugrožavanje sigurnosti srpskih obitelji. Taocima je bilo rečeno da će u slučaju stradavanja jednog pripadnika TO srpske nacionalnosti biti streljano više osoba hrvatske nacionalnosti. Ovo zatvaranje Hrvata također je učinjeno po nalogu i odobrenju Štaba TO. Poznato mu je da su tijekom noći 7./8.12.1991. ubijeni

danovi
Štaba TO

sve kuće
Hrvata
uništene
do temelja

Milak Antun i Marija. Nema neposrednih zapažanja o načinu njihovog stradavanja, međutim jednom prilikom je bio nazočan razgovoru Milak Antuna i opt. Horvat Ise kada je I. opt. Milaku rekao "ako ja mrdnem malim prstom, tebe nema". Po selu se pričalo da je u tom pokolju obitelji Milak sudjelovao opt. Huba Aleksandar, a povod toga bila je pljačka njihove imovine. Prema njegovoj procjeni prije rata u Branjini je bilo 60% Hrvata i oko 35-40% Srba i osoba drugih nacionalnosti. Hrvatima je bilo ograničeno kretanje, tijekom noći nisu smjeli upaliti svjetlo, izlaziti iz kuća, a tijekom dana iz sela nisu smjeli na polje otići bez dozvole. Zapravo Hrvati uopće nisu imali nikakva prava niti zaštitu. Svoju kuću i cjelokupnu imovinu napustio je pod prijetnjom opt. Horvat Ise i drugih da se mora u roku jednog dana iseliti iz Baranje jer će u suprotnom biti ubijen.

Svjedok Lovrek Slavek u iskazu izjavljuje da je u Branjini nakon okupacije Baranje ostao sve do 18.12.1991. godine kada je bio primoran zbog raznih zlostavljanja, prijetnji i maltretiranja od strane srpskih okupacijskih vlasti zajedno sa svojom obitelji napustiti selo. Prije napuštanja Baranje njegova majka Marija morala je u Štabu TO potpisati izjavu da svu svoju imovinu ostavlja novoj okupacionoj vlasti. Sve do rata bio je zaposlen u poduzeću TOS u Kneževu. Dana 13.9.1991. godine dolaskom na posao zatekao je na oglasnoj tabli spisak osoba koje su dobile otkaz u tom poduzeću, a radilo se o osobama nesrpske nacionalnosti. Na tom spisku je bilo 186 osoba, među njima i Horvatić Mirko. Jedini razlog zbog čega su te osobe sa spiska dobile otkaz bio je taj što su bili hrvatske nacionalnosti. Štab TO organizirao je prisilne radove za mještane nesrpske nacionalnosti. Oni su morali obavljati najteže fizičke poslove bez ikakve naknade, a radovi su se obavljali pod nadzorom naoružanih stražara. Mnogi mještani bili su po nalogu članova Štaba TO odvođeni u Društveni dom u Branjini ili Lovački dom u Planini radi saslušanja. Među tim osobama koje su bile saslušavane bio je i on. Njega je saslušavao opt. Horvat Dušan pod optužbom da skriva oružje te da je ostao u Branjini da bi napadao Srbe. Opt. Horvat tukao ga je šakama i pendrecima po bubrezima i drugim dijelovima tijela od kojih udaraca je imao vidljive krvne podljeve. Saslušanje mještana vršili su i ostali optuženici, posebno Huba Aleksandar i Bošković Vidoja koji su saslušavali Milak Antuna i tako ga pretukli da je imao napuknuće kostiju obje ruke. Tijekom noći Štab TO organizirao je grupe pripadnika teritorijalne obrane koji su naoružani šetali po selu i isključivo pucali po kućama vlasništvo osoba hrvatske nacionalnosti. Na takav način oštećen je velik broj kuća u Branjini. Na njegovu kuću pucalo je Bošković Radomir, po nacionalnosti Rom, a na kuću Leskovar Branka pucalo je opt. Bošković Vidoja. Ne samo da se pucalo po kućama nego su kuće bile tromblonirane i na njih su bacane eksplozivne naprave. To je učinjeno kako bi se zastrašilo stanovništvo hrvatske nacionalnosti, kako bi napustili Branjinu i ostavili novoj vlasti cjelokupnu svoju imovinu. Kuće koje su mještani hrvatske nacionalnosti napustili odlazeći iz Branjine bile su po nalogu Štaba TO potpuno opljačkane i spaljene. Pljačkanje kuća najvećim dijelom činili su Romi i to po odobrenju Štaba TO. Kada su pripadnici TO išli na položaje prema Hrvatskoj vojsci tada bi sve osobe nesrpske nacionalnosti, muškog spola, zatvorili u jednu prostoriju. To su činili iz razloga da bi zaštitili svoje obitelji. Članovi Štaba TO prijetili su taocima da će u slučaju smrtnog stradavanja jednog Srbina strijeljati više osoba koje su pritvorene. U selu je uveden policijski sat od 17,00 sati do 07,00 sati. Za to vrijeme niti jedna osoba nesrpske nacionalnosti nije mogla izaći u dvorište svoje kuće i obavljati neke poslove. Poznato mu je da su Milak Antun i Marija ubijeni tijekom noći u prosincu 1991. godine. I po njihovoj kući se pucalo tijekom noći, a Milak Antun je bio pozivan na saslušanje i fizički maltretiran.

TOS

neimenovani

70%
sela
spaljeno}

Osobno je vidio mrtvo tijelo Milak Antuna koje je bilo u ležećem položaju, na prsima i u predjelu vrata vidljiva je bila velika lokva krvi, glava mu je bila razbijena, a s obzirom da je puno krvi bilo ispod vrata zaključio je da je Antunu prerezan vrat. Milak Antun je imao i dva noža zabodena u leđa. Tijelo Milak Marije nije vidio. Po selu se pričalo da su to uradili opt. Mihajlović Jovan, Bošković Vidoja i Huba Aleksandar. Sjeća se da je opt. Horvat Iso prijetio Milak Antunu da će isti biti živ do onog vremena dokle on bude htio, a kada bude mahnuo malim prstom Milak Antun više neće živjeti. Horvat Iso je često tako prijetio Milak Antunu. Nije mu poznato kakav je postojao sukob između njih dvojice. Milak Antun i Marija su ubijeni samo zato što su Hrvati, što ih je mrzio opt. Horvat Iso i što su imali dosta imovine i novaca. Štab TO kao uže tijelo činili su opt. Horvat Iso, Poznanović Branislav i Horvat Dušan. Hrvatima je bilo ograničeno kretanje po selu, a za svaki izlazak i povratak u selo morali su ishoditi dozvolu. Dozvola je vrijedila do 15,00 sati do kada su se morali vratiti iz polja. Osim njega i ostalih mještana na ispitivanje u Štab TO bili su pozivani Novoselac Milan, Copak Nedjeljko, te Kapoši Josip. U kuću njegovih roditelja koju su morali napustiti opt. Horvat Iso je uselio 4 osobe koje su bile izbjeglice i došle su iz drugih dijelova Republike Hrvatske.

Svjedok Matoš Ignac u iskazu izjavljuje da je nakon okupacije ostao u Branjini sve do 26.4.1992. godine, kada je bio prisiljen napustiti selo zbog pritiska i zlostavljanja od strane okupacijske vlasti. Što se tiče optuženika poznato mu je da su oni organizirali okupacionu vlast i da su bili članovi Štaba TO. Bili su naoružani i nosili su vojničku odoru. Na čelu Štaba TO u početku je bio opt. Horvat Iso, a poslije njega Poznanović Branislav. Štab TO u Branjini imao je svu vlast jer drugih organa vlasti u selu nije bilo. Nakon okupacije po nalogu Štaba TO iz baranjskih poduzeća otpuštane su osobe nesrpske nacionalnosti. Najveće otpuštanje dogodilo se u poduzeću TOS iz Kneževa u kojoj je radio I. opt. Horvat Iso. Osnovni razlog otpuštanja osoba sa posla bio je taj što su hrvatske nacionalnosti. Štab TO organizirao je prisilne radove u selu. Poziv se slao mještanima putem kurira. Svi su se morali odazvati, jer u suprotnom slijedilo je maltretiranje, a tijekom noći pucanje po kućama i paljenje kuća. U tim radovima morali su sudjelovati sve osobe muškog i ženskog spola nesrpske nacionalnosti. Dok su mještani obavljali fizičke poslove bili su pod nadzorom naoružanih stražara. Kao čuvari prinudnih radova često su se pojavljivali opt. Huba Aleksandar, Bošković Vidoja i Ubavić Jakša. Mještani nesrpske nacionalnosti pozivani su od strane Štaba TO ili privođeni radi saslušanja u Društveni dom ili Lovački dom. Tijekom saslušanja bili su izloženi fizičkom maltretiranju, prijetnjama i zlostavljanju. Tijekom noći pucalo se isključivo po kućama mještana hrvatske nacionalnosti, a kako su jedino osobe srpske nacionalnosti imale oružje, jedino su one mogle to raditi tijekom noći. Ta pucnjava bila je organizirana od strane Štaba TO radi zastrašivanja Hrvata kako bi oni napustili Branjinu i cjelokupnu svoju imovinu, koju bi onda prisvojila okupacijska vlast. Kuće Hrvata koje su bile prije okupacije ili nakon nje napuštene od strane vlasnika bile su izvrgnute pljački i spaljivanju. Sve je to rađeno noću kada se Hrvati nisu smjeli kretati po selu. Poznato mu je da su Milak Antun i Marija prije nego što su ubijeni bili zlostavljani. Oni su ubijeni 7./8. prosinca 1991. godine, a to mu je poznato po tome što je njegov zet Ceglec Mirko iduće jutro došao u kuću Milakovih i pomogao oko njihove sahrane. Osobno je bio kao i ostali mještani hrvatske nacionalnosti muškog spola zatvaran u posebnu prostoriju gdje su znali boraviti oko 12 dana za koje vrijeme su pripadnici jedinica TO iz Branjine bili na položajima. Stalno im se prijetilo od članova Štaba TO da će u slučaju stradavanja bilo kojeg pripadnika TO na položaju za uzvrat oni ubiti

novac?

MZ?

upitno
da bi članovi
Štaba TO
bili čuvari

vi svjedoci
o spaljivanju
kon napuštaju

određen broj Hrvata. Branjinu kao i svoju kuću morao je napustiti jer se pucalo na njegovu kuću tijekom noći, a osim toga bile su mu slane prijetnje da mora napustiti Branjinu. Nakon ubojstva obitelji Milak došlo je do masovnog iseljavanja Hrvata iz Branjine. Do rata u Branjini je sastav stanovništva bio takav da je oko 70% mještana bilo hrvatske nacionalnosti, a 30% Srbi i ostali. Uže rukovodstvo Štaba TO činili su ekstremisti opt. Horvat Iso, Poznanović Branislav, Ubavić Jakša, Horvat Dušan, Vujičić Đurđe, Bošković Vidoja, Huba Aleksandar, Mihajlović Jovan i Nikolić Slobodan.

Svjedok Balog Violeta u iskazu izjavljuje da je sa svojom bakom živjela u kući u Branjini. Odavde je otišla u Popovac gdje je dočekala dolazak četnika i bivše JNA, odnosno okupaciju Baranje. Nakon okupacije Baranje formirana je nova vlast na čijem čelu je u Branjini bio I. opt. Horvat Iso. Članovi Štaba TO u Branjini bili su naoružani i nosili su uniforme. Tijekom boravka u Branjini nije imala posebnih teškoća sa okupacionim vlastima jer je živjela sa bakom i pohađala je 8. razred osmogodišnje škole u Popovcu. Optuženike je slabo poznavala te je jedino vidjela opt. Bošković Svetozara kako po selu šeta u uniformi naoružan pješadijskim naoružanjem. Opt. Horvat Iso i ostale optuženike često je viđala tijekom dana kako naoružani i pijani prolaze selom, viču i vrijeđaju Hrvate, a znali su i pucati po njihovim kućama, te ih tjerati iz njihovih kuća.

Svjedok Petković Šime u iskazu izjavljuje da je u Branjini ostao sve do 19.12.1991. godine kada je bio primoran sa svojom suprugom napustiti kuću i svoju imovinu. Svi optuženici mještani su Branjine i činili su Štab TO u selu. Na čelu tog Štaba bio je opt. Horvat Iso koji je davao naloge koji su se morali izvršavati. Njegov sin je sa ženom napustio Branjinu 22.8.1991. godine i pobjegao preko Mađarske u Republiku Hrvatsku iz razloga što ne bi preživio da je ostao u Branjini. Kao i ostali mještani bio je pozivan na saslušanje pod optužbom da posjeduje oružje. Prilikom ispitivanja tukao ga je Vujičić Đurđe policijskom palicom. Svaka dva dana morao se obavezno javljati u Štab. Pod sumnjom da sakriva oružje dana 25.11.1991. godine po njega su kombi vozilom došli opt. Huba Aleksandar, Vujičić Đurđe i Bošković Vidoja. Njega i Lukić Antuna stavili su u taj kombi te odveli na jedno područje između Branjine i Podolja. On i Lukić bili su svezani, a kada su došli na mjesto koje su odredili optuženici morali su iskopati dvije jame, stati pokraj njih nakon čega im je bilo rečeno da izraze svoju posljednju želju prije strijeljanja. Mислеći da će zaista biti strijeljan rekao je da prenesu pozdrave njegovoj ženi, sinu, unuku i snahi. Kako je bio mrak nije vidio tko je od njih trojice izvadio pištolj i pucao iznad njihovih glava. Nakon toga je Bošković Vidoja iz automatske puške ispucao rafale iznad njih. Pri tome nije koristio manevarsko streljivo nego bojevo streljivo. Nakon ovog simuliranog strijeljanja obojica su bila odvedena do nekog šumarka gdje su ih postavili uz drveće, te počeli tući i psihički maltretirati. Na to mjesto došli su oko 22,00 sati a negdje oko 01,00 sati njega i Lukića ponovo su stavili u kombi te vratili nazad u Branjinu. Kako je svakodnevno bio izložen fizičkom i psihičkom maltretiranju, te s obzirom da je bio izložen simuliranom strijeljanju bio je prisiljen napustiti Branjinu, ne dragovoljno nego pod prijetnjama. Siguran je da bi bio ubijen da je ostao jedan dan duže od onog dana kada je napustio Branjinu. Prilikom napuštanja Baranje on i njegova obitelj mogli su ponijeti sa sobom samo najosnovniju garderobu. U Branjinu se vratio 1997. godine. Kuća je bila u lošem stanju, nije zatekao niti jednu stvar u kući. Naknadno je saznao da je u njegovu kuću, kada ju je napustio sa obitelji, Štab TO uselio izvjesnog Nikolu iz Dopsina. I ostali stanovnici iz

pregledati
zapisi

X
stijeg

nije
spaseno

Branjine na sličan način bili su primorani od strane Štaba TO protivno svojoj volji napustiti Branjinu i ostaviti svoju cjelokupnu imovinu na raspolaganje tom Štabu. Nakon okupacije bilo je tijekom noći pucanja i trombloniranja kuća osoba nesrpske nacionalnosti, pa mu je tako poznato da se pucalo po kućama Petković Frane i Burazer Jose. U selu je bilo ograničeno kretanje Hrvatima, a uveden je i policijski sat od 18,00 sati do 07,00 sati. Tijekom tog policijskog sata smjeli su se kretati selom samo naoružani pripadnici jedinica TO.

Svjedok Lukić Antun u iskazu izjavljuje da je okupaciju Baranje sa svojom obitelji dočekao u Branjini. U selu je formiran Štab TO na čijem čelu su bili opt. Horvat Iso i Poznanović Branislav. Ostali optuženici kao članovi Štaba izvršavali su njihove naloge. Stanovnicima hrvatske nacionalnosti bilo je zabranjeno kretanje izvan kuća od 19,00 sati navečer do 07,00 sati ujutro. Tijekom tog policijskog sata selom su se mogli kretati naoružani pripadnici srpske nacionalnosti. Kao i po ostalim kućama u Branjini tako je i po njegovoj kući bilo pucano u više navrata, zbog čega je kuća pretrpjela znatnija oštećenja vanjskih i unutarnjih zidova, namještaj te ograda s ulične strane. Jednom prilikom pred prozor kuće bila je bačena ručna bomba koja je eksplodirala. Budući je spavao na podu u sobi dijelovi eksplodirane ručne bombe prošli su iznad njega i nisu ga povrijedili. Zbog navodnog posjedovanja oružja bio je pozivan gotovo svaki treći dan na ispitivanje gdje je bio izložen i fizičkom maltretiranju. Privođenje i ispitivanje bilo je po nalogu opt. Horvat Ise i Poznanović Branislava, a tukli su ga Horvat Dušan, Huba Aleksandar, Bošković Vidoja, Vujičić Đurđe, Mihajlović Jovan i Nikolić Slobodan. Najviše su ga tukli po rukama koje su mu stalno bile otečene, te u predjelu rebara na leđima na kojima su bile vidljive modrice. Jednom prilikom zajedno s Petković Šimom bio je pozvan da se javi u Štab TO oko 21,00-22,00 sati navečer. Došavši u Štab bili su izvrgnuti batinama od strane opt. Huba Aleksandra i Vujičić Đurđa. Zatim su ih obojicu stavili u jedan kombi kojim je upravljao opt. Huba te su ih odveli do jednog područja zvanog Studenac blizu Podolja. Došavši na odredište i po izlasku iz kombi vozila njega i Petkovića su razdvojili tako da su jedan od drugog bili udaljeni oko 1 metar. Nakon toga opt. Huba im je rekao da mogu iznijeti svoju posljednju želju prije strijeljanja. Njegova posljednja želja bila je da uruče pozdrav njegovoj ženi, djeci i unučadi. Kada su trebali biti strijeljani niti jedan od optuženika nije preuzeo na sebe obavezu i dužnost da to izvrši. Netko od optuženika je zatim iz automatske puške pucao njemu i Petkoviću iznad glave. Nakon toga su ih istim vozilom odvezli nazad u Branjinu do Štaba i zaprijetili da nikome ništa ne smiju reći jer će u suprotnom nastradati. Dana 22.12.1991. godine kod njega su došli članovi Štaba TO, popisali svu imovinu i naredili mu da sa obitelji napusti kuću u roku od dva sata, jer će u suprotnom svi nestati. Pod takvim prijetnjama, protivno svojoj volji on i žena uzeli su najosnovnije stvari koje su stale u dvije torbe nakon čega je napustio Branjinu i Baranju. U Branjinu se vratio 1999. godine. Kuća je bila u ruševnom stanju, a od pokretne imovine ništa nije našao. Po njegovoj procjeni u Branjini je od cjelokupnog stanovništva bilo 2/3 mještana hrvatske nacionalnosti, a 1/3 stanovništvo srpske nacionalnosti. Do kraja prosinca 1991. godine u Branjini je ostalo svega tri ili četiri obitelji hrvatske nacionalnosti, dok su ostali morali napustiti Baranju. Po njegovoj kući je pucao iz pješadijskog naoružanja opt. Horvat Dušan, a to mu je poznato iz razloga što je osobno vidio optuženika da puca po njegovoj kući. Osim što se pucalo po njegovoj kući bio je izložen stalnim prijetnjama, pa mu je tako na ogradi kuće ostavljena poruka da što prije napusti Branjinu jer će njegovog sina i snahu objesiti usred parka. Nakon prisilnog napuštanja Branjine kuće mještana hrvatske

u ne i
ostali 6/10

suprotni
iskazi

ne ma
kopija
jane

njegova nije

nacionalnosti su bile temeljito opljačkane, a zatim spaljene. Sve ono što se događalo u Branjini bilo je po nalogu i odobrenju čelnih ljudi i ostalih članova Štaba TO.

Nakon analize sudsko vijeće je u cijelosti prihvatilo iskaze svjedoka. Iskazi svjedoka temelje se na neposrednom opažanju, međusobno se nadopunjuju, ne postoji međusobna proturječnost u bilo kojem detalju, a na iskaze nisu stavljene primjedbe. Temeljem iskaza ovih svjedoka sudsko vijeće je utvrdilo vrijeme formiranja Štaba TO kao okupacione vlasti, tko su bili čelni ljudi tog Štaba, a tko članovi Štaba, tko je donosio naloge i davao odobrenja što će se napraviti u Branjini, te tko je to izvršavao, te da s obzirom na konkretnu situaciju pripadnici hrvatske nacionalnosti u Branjini za vrijeme okupacije nisu imali nikakva prava, niti su imali bilo kakvu zaštitu.

Iz dopisa Regionalnog ureda Osijeka od 6. srpnja 2001. godine vidljivo je da je tijekom okupacije sa teritorija mjesta Branjina prognano 297 osoba hrvatske nacionalnosti i 8 osoba mađarske nacionalnosti.

Iz dopisa Uprave za kazneno pravo - Odjela za kaznenu evidenciju je vidljivo da I.-XII.opt. do sada nisu bili osuđivani.

Na temelju ovako provedenog dokaznog postupka, ocjenjujući svaki dokaz posebno i sve zajedno, te primjenom materijalnog prava sudsko vijeće smatra da je na nedvojben način utvrđeno da su I.opt. Horvat Iso i dr. počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZ RH, na način i u vrijeme kako im se to stavlja na teret izmijenjenim činjeničnim opisom i pravnom kvalifikacijom optužnice Županijskog državnog odvjetništva iz Osijeka. Nakon provedenog dokaznog postupka, nakon saslušanja svjedoka i pribavljanja potrebne dokumentacije utvrđeno je drugačije činjenično stanje od onoga koje je bilo obuhvaćeno prvobitnom optužnicom, slijedom čega je zamjenik Županijskog državnog odvjetnika iz Osijeka temeljem utvrđenog činjeničnog stanja uskladio činjenični opis i pravnu kvalifikaciju optužnice tako da se optuženici više ne terete za učin kaznenog djela iz čl. 119. OKZ RH, već za učin kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Početak mjeseca lipnja 1991. godine došlo je do oružanog napada SRJ na Republiku Hrvatsku. Oružani napad na Republiku Hrvatsku izvele su jedinice bivše JNA, ubačene srpske paravojske postrojbe iz Srbije te pridruženo lokalno stanovništvo srpske nacionalnosti. Tako je došlo i do oružanog napada navedenih jedinica na Baranju tijekom kolovoza 1991. godine, te je Baranja u cijelosti okupirana 21. kolovoza 1991. godine. Cilj oružanog napada bio je rušenje ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske na tom području te preuzimanje cjelokupne vlasti umjesto legalno izabраниh organa vlasti Republike Hrvatske. Stoga su nakon okupacije formirani tzv. Štabovi TO koji su preuzeli cjelokupnu vlast.

Branjina je mjesto u Baranji u kojem je do okupacije struktura stanovništva bila takva da je gotovo 60-70% stanovništva bilo hrvatske nacionalnosti, a ostali dio mještana bio je srpske nacionalnosti i ostalih nacionalnosti. Slijedom navedenog proizlazi zaključak da je Branjina mjesto sa pretežitim stanovništvom hrvatske nacionalnosti. Kao i u drugim mjestima u Branjini je nakon oružanog napada i okupacije formiran Štab TO. To je bio jedini organ vlasti za Branjinu i njezino područje koji je zamijenio sve ostale legalne organe vlasti koji su formirani nakon

X
 izbora 1990. godine u Republici Hrvatskoj. Kao jedini organ vlasti Štab TO je imao kontrolu nad cjelokupnim životom u selu. Na čelu tog Štab u početku je bio I.opt. Horvat Iso, a nakon njega Poznanović Branislav što je nedvojbeno utvrđeno saslušanjem svjedoka - mještana mjesta Branjina. Ostali optuženici su imali status najužeg članstva Štaba. Međutim i u samom sastavu Štaba postojala je organizacija i podjela rada. Naime opt. Horvat Iso i opt. Poznanović Branislav kao čelni ljudi Štaba donosili su sve odluke i naloge te davali odobrenja koja se tiču cjelokupnog života i stanja u mjestu Branjina, dok su ostali članovi tog Štaba imali funkciju izvršioca tih naloga i zadataka. Aktivnost i djelovanje Štaba bila je usmjerena na protjerivanju cjelokupnog hrvatskog stanovništva iz Branjine čime bi se ostvario njihov cilj da Branjina postane etnički čisto srpsko selo. Da bi se ideja stvaranja etnički čistog srpskog sela ostvarila, Štab TO je donosio i provodio čitav niz mjera u tom pravcu.

Od samog početka okupaciona vlast uvodi policijski sat koji je trajao prema iskazima svjedoka od 18,00 sati navečer do 07,00 sati ujutro. Tijekom trajanja policijskog sata osobama hrvatske nacionalnosti nije bilo dozvoljeno nikakvo kretanje ne samo po selu nego i izlazak iz kuća u dvorište. Kako bi mogli kontrolirati aktivnost mještana hrvatske nacionalnosti optuženici su uveli izdavanje dozvola za dnevno kretanje iz sela i za povratak u selo. Da bi mještani mogli otići na svoje gospodarstvo izvan Branjine morali su ishoditi dozvolu u Štabu TO i ta dozvola omogućavala im je aktivnost sve do 15,00 sati kada su bili u obavezi vratiti se kući i Štabu TO prijaviti svoj povratak. Jedino su mještani hrvatske nacionalnosti morali tražiti dozvole za izlazak i povratak u selo, dok tu obavezu mještani srpske nacionalnosti nisu imali. U samom mjestu postojala je apsolutna zabrana međusobnog posjećivanja i sastajanja mještana hrvatske nacionalnosti kako u njihovim kućama tako i na ulici.

Jedan od oblika prisile koju je okupaciona vlast vršila bio je i poziv mještanima hrvatske nacionalnosti koji se odnosio na novačenje u jedinice tzv. Teritorijalne obrane Branjina. Neprihvatanje takve obaveze povlačilo je za sobom psihičko i fizičko maltretiranje, te zastrašivanje Hrvata sve u cilju da ih se protjera iz Branjine. Mještani hrvatske nacionalnosti bili su osobe bez ikakvih prava i zaštite. Bez ikakvog povoda i razloga, bez obzira na spolnu i dobnu strukturu osobe hrvatske nacionalnosti bile su prisiljavane obavljati najteže fizičke poslove u selu. To se odnosilo na kopanje rovova, bunkera, košenje trave, berba grožđa i kukuruza kao i svi drugi poslovi za koje ove osobe nisu dobivale nikakvu naknadu niti prehranu. Na izvršavanje takvih poslova nisu bile prisiljavane osobe srpske nacionalnosti. Neodazivanje osobe takvom pozivu, pa čak i ako je njezino zdravstveno stanje bilo narušeno, za posljedicu je imalo fizičko maltretiranje i saslušanje od strane optuženika. Da se radilo o prisilnim radovima vidljivo je iz toga što niti jedan fizički posao nije bio obavljen bez nazočnosti naoružanih stražara među kojima su bili opt. Huba Aleksandar i opt. Mihajlović Jovan, koji su cijelo vrijeme cijevi naoružanja imali uperene u osobe koje su te radove obavljale. Odmah po okupaciji sve osobe hrvatske nacionalnosti po nalogu Štaba TO dobile su otkaze u svojim poduzećima u kojima su radili do početka rata. Osnovni razlog davanja otkaza tim ljudima bila je činjenica da su po nacionalnosti Hrvati. Očigledan primjer takvog postupanja Štaba TO Branjina bilo je davanje 186 otkaza djelatnicima hrvatske nacionalnosti u poduzeću TOS i 90 otkaza u poduzeću "Poljoprivredno dobro" u Kneževu, sve po nalogu i odobrenju I.opt. Horvat Ise koji je radio u TOS-u do početka rata. Ovakvim postupanjem mještani hrvatske nacionalnosti ostali su bez izvora prihoda koji je potreban za njihovu životnu egzistenciju, a što je direktno utjecalo da većina bivših

Hg.

djelatnika donese odluku o napuštanju Baranje odnosno mjesta Branjine jer su ostali bez osnovnih životnih sredstava.

U svrhu zastrašivanja, po nalogu Štaba TO, tijekom noći po ulicama Branjine kružile su naoružane skupine pripadnika TO koje su iz pješadijskog naoružanja pucali isključivo po kućama mještana hrvatske nacionalnosti. Ne samo što se pucalo iz pješadijskog naoružanja nego su kuće bile izvrgnute trombloniranju, a na iste su bacane eksplozivne naprave. Tijekom noći mještanima hrvatske nacionalnosti je bilo zabranjeno kretanje po mjestu što znači da su prethodno navedene radnje mogli izvršavati jedino naoružani pripadnici srpske nacionalnosti, a to su mogli učiniti jedino po nalogu i odobrenju jedinog organa vlasti u selu, a to je Štab TO na čijem čelu su bili opt. Horvat Iso i opt. Poznanović Branislav. Uz ovu vrstu zastrašivanja mještani hrvatske nacionalnosti bili su izloženi i prijetnjama u obliku pismenih poruka koje su im bile ostavljane na ogradi ili na zidovima kuća. Sadržaj tih prijetnji bio je da se osoba hrvatske nacionalnosti kojoj je ostavljena takva poruka što prije iseli iz Branjine jer će u suprotnom biti zajedno sa članovima svog domaćinstva ubijena.

Jedan od najtežih oblika prisile sastojao se u fizičkom i psihičkom maltretiranju mještana hrvatske nacionalnosti kada su bili privedeni ili pozivani na saslušanje u Štab TO. Nalog za saslušanje Hrvata izdavali su opt. Horvat Iso i Poznanović Branislav. Ispitivanje Hrvata obavljalo se ili u Društvenom domu u samom selu ili u Planinarskom domu izvan mjesta. Mnogi mještani u više navrata su bili pozivani na saslušanje isključivo iz razloga što su bili po nacionalnosti Hrvati, pod optužbom da posjeduju i skrivaju oružje, te da su članovi HDZ-a. Tijekom saslušanja bili su izvrgnuti bezprimjernom fizičkom maltretiranju u kojem su prednjačili opt. Huba Aleksandar, opt. Vujičić Đurđe, opt. Horvat Dušan, opt. Bošković Vidoja i ostali optuženici. Kolika je mržnja ovih optuženika bila prema njihovim sumještanima hrvatske nacionalnosti vidljivo je i po tome što uopće nisu obraćali pažnju po kojim dijelovima tijela tuku ispitanike, a posebno kojim sredstvima se služe pri zadavanju ovih udaraca. Posljedice takvih batina i pretučenosti mnogi mještani hrvatske nacionalnosti i danas osjećaju u vidu narušenog zdravlja i smanjene radne sposobnosti.

Svrha ovakvog ekstremnog psihičkog i fizičkog maltretiranja od strane članova Štaba TO prema osobama hrvatske nacionalnosti bila je da se mještani u tolikoj mjeri zastraše, da se dovede u pitanje njihov tjelesni i životni integritet kao i članova njihove obitelji, kako bi oni što prije pod takvim pritiskom i prijetnjama donijeli odluku o napuštanju svojih domova i cjelokupne imovine. Zbog toga je velik broj mještana hrvatske nacionalnosti nakon okupacije napustio Branjinu, svoju kuću i cjelokupnu pokretnu imovinu i nekretnine, prethodno potpisujući potvrdu Štabu TO da svu svoju imovinu stavljaju na raspolaganje okupacionoj vlasti.

Nakon što bi uslijed zastrašivanja i prijetnji napustili svoje kuće i imovinu po nalogu i odobrenju članova Štaba TO došlo je do pljačkanja njihove imovine. Opljačkane pokretnine su bile transportirane u Štab TO koji je onda slobodno raspolagao tako oduzetom imovinom. Preostali dio imovine prognanih bio je ili izvrgnut spaljivanju, što je činjeno kako bi se onemogućio njihov povratak u selo, ili bi se u tako opljačkanu kuću useljavale izbjeglice srpske nacionalnosti koje su dolazile sa ostalih područja Republike Hrvatske.

mnogi
svjedoci
SRJ i SAO K.

intradiktorne
izjavama
svjedoka

Mještani Branjine hrvatske nacionalnosti imali su status stanovnika drugog reda, bez ikakvih prava i zaštite. Odlukom Štaba TO sve muške osobe hrvatske nacionalnosti bile su zatvarane u jednu prostoriju bivše Pošte za vrijeme dok bi pripadnici jedinica TO išli na položaj na bent nasuprot postrojbama Hrvatske vojske i MUP-a RH. U takvoj vrsti pritvora Hrvati su znali ostajati i po 12 dana, a k tome su bili izvrgnuti prijetnjama da će za svakog poginulog Roma biti strijeljano 5 pritvorenih Hrvata, a za svakog poginulog pripadnika srpske nacionalnosti da će biti strijeljano 10 pritvorenih Hrvata.

Netrpeljivost okupacione vlasti odnosno članova Štaba TO i manjinskog srpskog stanovništva u Branjini svakodnevno se ogledala u psihičkom i fizičkom maltretiranju osoba hrvatske nacionalnosti. Takvom maltretiranju posebno su bile izložene osobe dobrog imovnog stanja kao što je bila obitelj Milak. Milak Antun i njegova supruga Marija ubijeni su na bezprimjeren način samo zato što su po nacionalnosti bili Hrvati, što su se opirali okupacionoj vlasti i kritizirali je, što su bili dobrog imovnog stanja i što je pokojni Milak Antun u kući držao veću količinu novca. Kolika je moć bila u rukama Štaba TO vidljivo je i u tome što je opt. Horvat Iso u više navrata pred saslušanim svjedocima direktno rekao Milak Antunu da će živjeti onoliko koliko on bude htio i kada on bude mahnuo malim prstom da će on i njegova supruga biti likvidirani. Činjenica je da su Milak Antun i Marija ubijeni ubrzo nakon izrečenih prijetnji i dan nakon što je Milak Antun podigao cjelokupnu ušteđevinu iz poslovnice banke u Belom Manastiru. Količina okrutnosti koju su optuženici upotrijebili pri oduzimanju života Milak Antuna i Marije zaista se teško pronalazi u novijoj sudskoj praksi. Na temelju iskaza svjedoka utvrđeno je da je Milak Antun zadobio ustrijel u prsa i leđa iz vatrenog oružja, da su mu bila zabodena dva noža u leđa, da mu je sjekirom razbijena glava, te da mu je nožem prerezan vrat, dok je njegova supruga Marija imala ustrijelne rane prsa iz vatrenog oružja, odrezane su joj grudi, a ubijena je ispaljivanjem streljiva kroz usta. To je toliko zastrašujuće djelovalo na preostali dio stanovništva hrvatske nacionalnosti da su gotovo sve obitelji napustili Branjinu, neki potpisujući potvrdu o ostavljanju cjelokupne imovine okupacionoj vlasti, a neki i bez potpisivanja tog dokumenta. Sa imovinom prognanih Hrvata postupalo se identično, jer je svaka kuća bila izvrgnuta pljački pokretne imovine, vidnom oštećivanju i spaljivanju. Količina tog uništavanja bila je takvog karaktera i težine da su kuće Hrvata uglavnom neupotrebljive za stanovanje, većina ih je do temelja porušena ili devastirana, a pokretnine potpuno opljačkane. Dokumentacija Regionalnog ureda Osijek nedvojbeno ukazuje da je Branjinu napustilo gotovo cjelokupno stanovništvo hrvatske nacionalnosti, slijedom čega su optuženici uspjeli u svojoj namjeri da Branjina postane etnički čisto selo isključivo naseljeno osobama srpske nacionalnosti.

I-opt U kontekstu zajedničkog djelovanja može se promatrati i pojedinačna djelatnost i ponašanje svakog optuženika. Nedvojbeno je utvrđeno da su se na rukovodećoj funkciji u Štabu TO Branjina smjenjivali opt. Horvat Iso, Poznanović Branislav i Horvat Dušan. Štab TO bio je jedini organ vlasti u selu, a prethodno navedeni optuženici osobno su donosili sve odluke koje su se morale izvršavati. Opt. Horvat Iso do rata je radio u TOS-u kao radnik pa mu je bila dobro poznata struktura svih zaposlenih po nacionalnoj pripadnosti. Došavši na čelo Štaba odmah je obznanio ostalim mještanima Branjine da su mjesni Srbi preuzeli vlast. Odmah je sastavljen i popis nepodobnih Hrvata koji su morali dobiti otkaz u poduzećima u kojima su do tada radili. Opt. Horvat Iso osobno je donio odluku o otpuštanju svih djelatnika

hrvatske nacionalnosti iz poduzeća TOS, pa je slijedom njegove odluke sastavljen popis od 186 osoba hrvatske nacionalnosti koje su momentalno dobile otkaz uz obrazloženje da su nepodobni za rad u tom poduzeću. Na isti način opt. Horvat Iso donio je odluku o otpuštanju 90 djelatnika hrvatske nacionalnosti iz poduzeća "Poljoprivredna dobra" u Kneževu. Ovi djelatnici otpušteni su s istim obrazloženjem kao i oni u TOS-u.

Niti jedna osoba iz Branjine nije mogla biti dovedena na saslušanje, a da pri tome prethodno odluku nisu donijeli opt. Horvat Iso, Poznanović Branislav i Horvat Dušan. Osobe hrvatske nacionalnosti saslušavane su pod optužbom da posjeduju i skrivaju oružje i da su članovi HDZ-a. Tijekom saslušanja opt. Horvat Iso je zajedno s IX.opt. Nikolić Slobodanom ispitivao Novoselac Milana dok ga je III.opt. Horvat Dušan tijekom saslušanja tukao šakama i gumenom palicom. I on je osobno saslušavao mještane Horvatić Mirka i Lovrek Slaveka te ih tijekom saslušanja tukao šakama i gumenom palicom. Na temelju iskaza svjedoka Banić Ivana utvrđeno je da mu je Horvat Iso prijetio smrću ukoliko ne napusti Branjinu, pa je uslijed takvih prijetnji bio prisiljen sa svojom obitelji napustiti mjesto. Banić Ivan nije jedina osoba koja je pod takvim prijetnjama morala napustiti Branjinu, nego su to pod prijetnjama Horvat Ise isto učinili Burazer Joso i njegova obitelj te Švogor Ivica i njegova obitelj. U tim prijetnjama prilikom zastrašivanja navedenih obitelji sudjelovao je i opt. Bošnjak Savo.

If-opt. Opt. Poznanović Branislav u početku je bio član Štaba, a kasnije je preuzeo zapovjednu ulogu. Zajedno sa IV.opt. Vujičić Đurđem organizirao je u Branjini prisilne radove za osobe nesrpske nacionalnosti, a radilo se o najtežim fizičkim poslovima koje su oni morali obavljati bez ikakve naknade. Poznanović je osobno ispitivao i fizički zlostavljao Lukić Antuna i Copak Nedjeljka pod optužbom da posjeduju oružje i da su članovi HDZ. Zajedno sa III.opt. Horvat Dušanom i IV.opt. Vujičić Đurđem naredio je Milak Goranu i njegovoj sestri da popišu svu svoju imovinu, te da potpišu izjavu da tu imovinu ostavljaju Štabu, nakon čega su bili prisiljeni napustiti Branjinu. Na temelju njegovih prijetnji i zastrašivanja Copak Nedjeljko je sa svojom obitelji morao napustiti Branjinu i također ostaviti cjelokupnu svoju imovinu Štabu na raspolaganje.

III - Opt. Horvat Dušan je uzeo učešće u psihičkom i fizičkom maltretiranju mještana hrvatske nacionalnosti. Nakon privođenja Lovrek Slaveka i Copak Nedjeljka tijekom ispitivanja tukao ih je zajedno sa VI.opt. Huba Aleksandrom šakama i gumenom palicom po raznim dijelovima tijela. Zajedno sa IV.opt. Vujičić Đurđem, VI.opt. Huba Aleksandrom i VII.opt. Mihajlović Jovanom ispitivao Kapoši Josipa, te ga tijekom ispitivanja zajedno s preostalim optuženicima tukao nogama i gumenom palicom uz prijetnju da će Kapoši Josipa odvesti u Borovo selo gdje će biti ubijen. Osnovni razlog ispitivanja Horvatić Mirka i Lukić Antuna bila je optužba da posjeduju i skrivaju oružje. Tijekom njihovog ispitivanja također je primjenio fizičku silu tako što ih je tukao rukama, nogama i gumenom palicom.

IV - Opt. Vujičić Đurđe je zajedno sa III.opt. Horvat Dušanom, VI.opt. Huba Aleksandrom i VII.opt. Mihajlović Jovanom sudjelovao u ispitivanju mještana Branjine hrvatske nacionalnosti. Tijekom ispitivanja te mještane je tukao gumenom palicom, pa je tako tijekom ispitivanja Kapoši Josipu zadao 30 udaraca koji su rezultirali vidljivim modricama, a u svim slučajevima ispitivanja prijetio je

mještanima hrvatske nacionalnosti da će biti odvedeni u Borovo selo gdje će biti ubijeni. Zajedno sa VI.opt. Huba Aleksandrom i X.opt. Bošković Vidojem odveo je tijekom mjeseca studenog 1991. godine Hrvate Petković Šimu i Lukić Antuna na područje mjesta Podolje zvanom Studenac gdje su izveli simulirano strijeljanje navedenih osoba, a nakon toga ih vezane psihički i fizički maltretirali do ponovnog povratka u selo.

Zajednička karakteristika djelatnosti svih optuženika bila je organizirano zatvaranje svih osoba muškog spola hrvatske nacionalnosti u prostorije Pošte u vrijeme kada su pripadnici jedinica TO trebale ići na položaje nasuprot postrojba Hrvatske vojske i MUP-a RH. Razlog takve odluke Štab TO bio je u osiguranju članova obitelji pripadnika jedinica TO dok se oni nalaze na terenu. Da bi pojačali težinu tog osiguranja Hrvatima je bilo zapriječeno da će u slučaju stradavanja na terenu jednog pripadnika TO romske nacionalnosti biti ubijeno 5 Hrvata, a u slučaju stradavanja jednog pripadnika srpske nacionalnosti da će biti strijeljano 10 Hrvata.

V-opt. Prema iskazima svjedoka opt. Ubavić Jakša uzeo je učešće u organiziranju okupacione vlasti preuzimanjem funkcije rukovoditelja prisilnih radova koji su bili nametnuti mještanima hrvatske nacionalnosti bez obzira na spolnu i dobnu strukturu i bez obzira na njihovo zdravstveno stanje. Tijekom izvođenja ovih prisilnih radova kako bi se pojačao pritisak na Hrvate opt. Ubavić je organizirao nazočnost naoružanih stražara koji su tijekom izvođenja tih radova konstantno imali uperene cijevi pješadijskog naoružanja u izvođače radova. Zajedno sa IX.opt. Nikolić Slobodanom V.opt. je sudjelovao u pljačkanju i paljenju kuće Batine Ivana sumještana u Branjini.

U gotovo svim zlostavljanjima mještana hrvatske nacionalnosti sudjelovao je VI.opt. Huba Aleksandar. Zajedno sa III.opt. Horvat Dušanom, IV.opt. Vujičić Đurđem i VII.opt. Mihajlović Jovanom sudjelovao je u ispitivanju i vrijeđanju Copak Nedjeljka mještana Branjine hrvatske nacionalnosti. Tijekom tog ispitivanja oni su ga i tukli gumenom palicom najviše po rukama polomivši mu kosti prstiju, te mu prijetili da će ga odvesti u Borovo selo i ubiti. Prema navodima saslušanih svjedoka opt. Huba je zajedno sa VII.opt. Mihajlović Jovanom i X.opt. Bošković Vidojem sudjelovao u ispitivanju i mučenju Milak Antuna. Tijekom ispitivanja oni su mu polomili kosti jedne ruke i kosti prstiju na obje ruke, a to su učinili srpom koji je Milak Antun po njihovom zahtjevu morao donijeti od kuće. Kako u Branjinu nisu mogle dolaziti osobe koje ne stanuju u tom mjestu zbog organiziranih naoružanih stražara proizlazi zaključak da su obitelj Milak lišili života mještani srpske nacionalnosti iz Branjine. Kako je Milak Antun bio u sukobu sa Horvat Iso i Mihajlović Jovanom, kako je opt. Horvat Iso prijetio Milak Antunu da će živjeti onoliko koliko on bude to htio nameće se zaključak da se ubojstvo obitelji Milak moglo dogoditi samo na temelju naloga i odobrenja Štaba TO na čijem čelu je bio I.opt. Horvat Iso. Prema navodima svjedoka u ovom okrutnom ubojstvu Milak Antuna i Marije sudjelovali su opt. Huba Aleksandar, opt. Bošković Vidoja i opt. Mihajlović Jovan. Radi se o osobama romske nacionalnosti koji su se priključili Štabu TO i čija je osnovna uloga bila zlostavljanje i zastrašivanje mještana hrvatske nacionalnosti te pljačkanje i uništavanje njihove imovine. Niti jedna od ovih djelatnosti nije se mogla realizirati bez naloga i odobrenja rukovodećeg kadra Štaba TO Branjina.

Kao član Štaba TO VIII.opt. Maličić Dušan je sudjelovao u nadziranju prinudnih radova koje su izvodili mještani hrvatske nacionalnosti. Tijekom nadziranja

svjedak
str. 16

svjedoci

koliko
čuvala

(kukuruz
prozede)
kako upr.
cijevi.

koristio je naoružanje kontrolirajući njihove radove uperenom cijevi prema tim osobama. Osobno je učestvovao u organiziranju i pucanju iz pješadijskog naoružanja na kuće Copak Josipa i Švogor Dragutina, a na kuću Švogor Dragutiina je bacio ručnu bombu. S ostalim optuženicima sudjelovao je u saslušanju i fizičkom maltretiranju Lukić Antuna mještana hrvatske nacionalnosti.

IX i X opt
?

U zlostavljanju i zastrašivanju mještana hrvatske nacionalnosti učešće je uzeo i XI. opt. Bošković Svetozar. Obučen u vojničku uniformu i naoružan pješadijskim naoružanjem sudjelovao je u pucanju po kućama Hrvata koji se još nisu iselili iz Branjine, priključujući se ostalim domaćim Srbima i Romima koji su to isto činili u grupama tijekom noći. Osobno je ispitivao i tukao Copak Nedjeljka u Štabu samo iz razloga što je ta osoba po nacionalnosti Hrvat, a Horvatić Mirku je prijetio ubojstvom i paljenjem kuće ukoliko se ne iseli iz Branjine. Opt. Bošnjak Savo kao član Štaba TO uspostavljanjem okupacijske vlasti preuzeo je dužnost predsjednika Mjesne zajednice. Međutim pored te funkcije on je zajedno sa opt. Horvat Isom jednom prilikom došao u kuću Švogor Ivica naređujući mu da se u roku od 24 sata mora iseliti iz Branjine zajedno sa svojom obitelji, inače će biti likvidirani.

XII - opt.
svjedok ne
spominje
str. 119

U mjestu Branjina nije bilo organiziranog otpora niti formiranja postrojbi ZNG i MUP-a RH. U tom selu nije bilo vojnih objekata, niti je itko od mještana hrvatske nacionalnosti posjedovao bilo koju vrstu pješadijskog naoružanja. Iako je to bilo poznato okupacionoj vlasti, Štab TO Branjina je poduzeo sve aktivnosti u smislu zlostavljanja i zastrašivanja osoba nesrpske nacionalnosti. Organizirajući Štab TO kao nelegalan oblik vlasti u Branjini optuženici su iskazali protivljenje postojećem ustavnopravnom poretku Republike Hrvatske. U njihovim rukama bila je cjelokupna vlast i kontrola života u selu. Po principu zajedničkog dogovora i međusobne podjele zadataka svaki optuženik je poduzeo određene korake u smislu zastrašivanja i zlostavljanja osoba hrvatske nacionalnosti. Kako je Branjina do rata pretežito bila nastanjena stanovništvom hrvatske nacionalnosti (60-70%) optuženici su učinili sve da bi izmijenili postojeću nacionalnu strukturu sela. U tom smislu je bila usmjerena i njihova djelatnost koja se očitovala kako u davanju otkaza Hrvatima u poduzećima u kojima su do tada radili, u organiziranju prisilnih radova koje su Hrvati morali obavljati bez ikakve naknade do ograničavanja njihovih prava i sloboda. Zapravo Hrvati su imali status osoba drugog reda jer je uvođenjem policijskog sata i izdavanjem dozvola za izlazak iz sela u potpunosti bilo ograničeno njihovo kretanje, čime su optuženici apsolutno imali kontrolu nad mještanima u selu. Da bi ostvarili ideju etnički čistog srpskog sela optuženici su morali primijeniti ekstremne mjere radi zastrašivanja stanovništva hrvatske nacionalnosti. Zbog toga su organizirali naoružane grupe Srba koje su tijekom noći pucale po kućama Hrvata i na te kuće bacali eksplozivne naprave. Kako bi to zastrašivanje imalo težinu na ogradama ili zidovima kuća Hrvata ostavljane su poruke u vidu prijetnji da će biti ubijeni ukoliko u najkraćem roku ne napuste Branjinu. Svrha ovog zastrašivanja bila je da se Hrvati prisile na iseljavanje iz Branjine čime bi Štab TO došao u posjed njihove cjelokupne imovine. Kako bi to što efikasnije proveli podvrgnuli su Hrvate čestim ispitivanjima i torturama. Tijekom saslušanja mnogi su bili fizički zlostavljani te su kod njih nastale posljedice koje i sada osjećaju u vidu narušenog zdravlja i smanjene radne sposobnosti. Naručito je efikasan bio potez Štaba TO kada su na okrutan način ubili Milak Antuna i Mariju mještane hrvatske nacionalnosti dobrog imovnog stanja. To je u tolikoj mjeri zastrašilo preostale hrvatske obitelji da su u vrlo kratkom roku protivno svojoj volji morali napustiti Branjinu kako bi izbjegli sudbinu koja je zadesila obitelj

Milak. Navedene mjere Štaba TO rezultirale su gotovo potpunim iseljavanjem svih Hrvata iz Branjine. Nakon iseljavanja njihova imovina je bila potpuno opljačkana, a kuće devastirane i spaljene. Većina hrvatskih obitelji je prije izlaska iz Baranje morala potpisati potvrdu da svu svoju imovinu ostavlja na raspolaganje okupacionoj vlasti. Uslijed prisilnog iseljavanja Hrvata Branjina je ostala etnički čisto srpsko selo, čime je ostvarena u cijelosti namjera I.opt. Horvat Ise kao zapovjednika Štaba TO i ostalih optuženika kao članova toga Štaba.

Slijedom navedenog nedvojbeno je utvrđeno da su optuženici postupali u inkriminiranom razdoblju protivno odredbama čl. 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine i odredbama čl. 4., 5., 13. i 17. Dopunskog protokola navedene konvencije (Protokol II). Opisanim djelatnostima optuženici su kršili pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba jer su nečovječno postupali prema civilnom stanovništvu, primjenjivali protuzakonite mjere, tjeroali na prinudni rad, fizički i psihički zlostavljali osobe nesrpske nacionalnosti, provodili raseljavanje Hrvata te protuzakonito pljačkali i uništavali njihovu imovinu. Stoga se u radnjama svih optuženika ostvaruju sva bitna objektivna i subjektivna obilježja bića kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, za koje su oglašeni krivim.

Odlučujući se o vrsti kazne sudsko vijeće je mišljenja da se svrha izricanja kazne i svrha kažnjavanja u konkretnom slučaju može postići bezuvjetnom kaznom zatvora, pa su I.opt. Horvat Iso i II.opt. Poznanović Branislav za učin kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH svaki osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina, a III.opt. Horvat Dušan, IV.opt. Vujičić Đurđe, V.opt. Ubavić Jakša, VI.opt. Huba Aleksandar, VII.opt. Mihajlović Jovan, VIII.opt. Maličić Dušan, IX.opt. Nikolić Slobodan, X.opt. Bošković Vidoja, XI.opt. Bošković Svetozar i XII.opt. Bošnjak Savo za učin kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH svaki osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 13 godina.

Pri odmjeravanju visine kazne sud je optuženicima od olakotnih okolnosti našao dosadašnju neosuđivanost, a od otegotnih okolnosti dugotrajnost i upornost u nečovječnom postupanju prema osobama nesrpske nacionalnosti, veliki intenzitet oštećenja i devastiranja gospodarskih objekata osoba hrvatske nacionalnosti. Teško narušavanje zdravlja i tjelesnog integriteta velikog broja mještana Branjine hrvatske nacionalnosti koji posljedice nehumanog postupanja prema njima od strane optuženika i danas osjećaju, slijedom čega sudsko vijeće smatra ovu vrstu i visinu kazne primjerenom stupnju društvene opasnosti djela i kaznene odgovornosti optuženika, kojom će se postići svrha specijalne i generalne prevencije.

Odluka suda o troškovima kaznenog postupka temelji se na čl. 90. st. 4. ZKP/93.

U Osijeku, 14. svibnja 2002.

ZAPISNIČAR
SONJA SAPANJOŠ v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
DAMIR KRAHULEC v.r.

UPUTA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana, računajući od dana primitka pismenog opravka. Žalba se podnosi pismeno u 3 istovjetna primjerka putem ovoga suda, a o njoj odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

D N A:

1. Županijsko državno odvjetništvo Osijek, KT-93/95
2. I.-XII.opt. - putem oglasne ploče
3. Milenko Ilić, odvjetnik iz Osijeka

za točnost opravka - ovlaštenu službenik
MIRJANA ĐELALIĆ